

INSUFFICIENT ACCOMMODATION FOR R. T O's OFFICE, BANGALORE

479. SRI T.V. KRISHNAPPA (Channapatna)— Will Minister for Transport be pleased to state:—

(a) whether they are aware that the accommodation in the present building where Regional Transport Officer's Office is located at Bangalore is quite insufficient for the office;

(b) whether it is not a fact that there was a proposal to shift the Regional Transport Officer's Office to some other building with sufficient accommodation;

(c) if so, the stage at which the proposal stands?

SRI. MOHAMED ALI (Minister for Transport):—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Government have recently decided to take a building in Jayamahal on rent for locating a part of the Regional Transport Office;

FILLING UP THE POSTS OF ADMINISTRATIVE AND TEACHING STAFF AT DAVANGERE SCHOOL OF ARTS

484. SRI. K. P. NADAGOWDA (Mudhol):— Will the Minister for Education be pleased to state:—

(a) the reasons for not filling up the posts of administrative and teaching staff on permanent basis at the School of Arts, Davangere;

(b) whether Government has any proposal to fill up these posts on permanent basis during the current year?

SRI K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education):—

(a) The Cadre and Recruitment Rules of the School of Arts and Crafts, Davanagere have not been finalised. Hence, the posts have not been filled up on a permanent basis.

(b) Soon after the issue of Cadre and Recruitment Rules, action will be taken to fill up the posts by the Public Service Commission candidates on permanent basis.

INTER STATE SENIORITY LIST OF TEACHERS OF HIGH SCHOOLS

548 SRI M. MALLAPPA (Birur).

Will the Minister for Education be pleased to state:-

(a) whether it has come to the notice of the Government that Inter-State Seniority List of Government High School teachers in the graduate tutorial cadre has not been finalised,

(b) whether the Government has prepared any interstate seniority list,

(c) whether the Government has taken steps to finalise the Inter State Seniority List,

(d) whether it has come to the notice of the Government that many deserving officials have been denied promotion in the absence of finalisation of Seniority list,

(e) the action the Government intend to take for the finalisation of the Inter State Seniority List pending since integration of States?

SRI K. V. SHANKARA GOWDA [Minister for Education]

(a) to (e) The Inter State Seniority List of teachers in the graduate tutorial cadre was once finalised and published on 27th December 1965

Some of the graduate teachers of Hyderabad Karnataka are had filed Writ Petitions in the High Court of Mysore against the equation and ranking published in the final Inter Seniority List. The High Court on 8th January 1969 quashed that part of the Inter State Seniority List which referred to the petitioners and directed the Central and State Governments to consider the the equation of the Writ Petitioners *de-novo*. The High Court has also directed that no further promotion should be made during the intervening period on the basis of the impugned Inter State Seniority List except after obtaining permission of the High Court on application properly made for the purpose. No promotions are made in view of this High Court Order. In pursuance of the order of the High Court the question of revised Inter State Seniority List of the teachers is under active consideration of Government.

Hunger strike by the students Bangalore Ayurvedhi college.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ: (ಕಾಪು) ಸ್ವಾಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಐದಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಎಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಕಾಲ್ ಆಟನ್‌ಪನ್ ಮೋಷನ್ ಕೂಡ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ತುರ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:- (ಅರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು) ಇವೊತ್ತಿನೊಳಗಾಗಿ ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ:- (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನೆಯ ದಿವಸನಾ ನು ಸಪ್ತಿಮೆಂಟರಿ ಡಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮಾನ್ಯ ಹೆಲ್ಮಿಮಿನಿಸ್ಟರು ಹಾಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ತಾವು ಅವರು ಲಾಂಜನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಇರಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಬಿಡಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದೊಡ್ಡು ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪುರಂಭ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಬೆಳಗಿನ ಪೇಪರನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹಾಗೇ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಯಾವ ರೋಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವೇಳೆ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ:—ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಅದಕ್ಕೇನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ:—ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹರಿಜನರಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಈ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಪ್ರಾಕೃತ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಟಿವೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂಥವರು ಅವರ ಜಾತಿ ಕುಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೇನನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎಂದೂ ಅಷ್ಟು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕಿಳಿದು ಕೀಳು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವಳಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ ಅಂಡ್ ರನ್ ರನ್‌ವೇ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಹರಿಜನರು, ಇವರು ಸಾದರು, ಇವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಇವರು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಇವರು ಮುಸಲಮಾನರು, ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವುದು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವರು ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ಆ ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಅಪ್ರಾಕೃತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾವ ರೋಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿ ಲೋಪಾಯಿತು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬಹಳ ಲಿಂಕ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ನಂತರ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಕಾಗಿಕಾಲು, ಗುಟ್ಟು ಕಾಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮೊದಲು ನಾನು ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಒರಿಜಿನಲ್ಲಿನ ಭಾಷಣ ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

DISCRETION OF THE SPEAKER UNDER RULE 315 TO EXPUNGE CERTAIN PORTIONS OF THE PROCEEDINGS

MR. SPEAKER.—I was not fully attentive to what the hon. Lady Member spoke yesterday as I was engaged in some other work. It is always open to any hon. Member to bring to my notice such matters, it may be the hon. Member Smt. Nagarathnamma or any other hon. Member. The hon. Lady Member made a statement of a defamatory nature

(Mr. SPEAKER)

against Hon. Minister. The hon. Minister wanted to make a statement this defamatory against statement of the hon. Lady Member. This defamatory statement comes under rule 315 and so I have ordered its expunction under rule 315. For this no notice is necessary and my order stands.

If the hon. Member wants a copy, I have no objection. She can request my office and then a copy will be given to her. After going through the speech, if the hon. Lady Member has got anything to say, she will be heard.

SRI H. SIDDVEERAPPA:— (Harihara) I raise to a point of order. When does this rule 315 come into operation? That is the point to be considered. Rule 315 comes into operation only after rule 314 is complied with. Rule 314 says.

“The Secretary shall cause to be prepared a full report of the proceedings of the Assembly at each of its sitting and shall, as soon as practicable, publish it in such form and manner as the Speaker may, from time to time direct.”

Rule 315 states.

“If the Speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent, or unparliamentary or undignified, he may in his discretion, order, that such word or words be expunged from the proceedings of the Assembly.”

Now my respectful submission to you is this, You must first go through the whole proceedings as they have been taken down and if you come to the conclusion out of the recorded proceedings that any words (mark the word ‘word or words’ and not sentence paragraph) are defamatory then only they can be expunged. Therefore, your discretion is circumscribed under rule 315.

If you want the power to expunge the whole thing we have no objection, but first let the rule be amended. But as the rule now stands, you have arbitrarily, without any sanction of the rule, ordered that the matter should be expunged. As a matter of fact, one day you expunged the entire debate which took place for nearly 1½ hours. Such a thing has happened in this House. So my respectful submission to you is this. You have been telling us to follow the rules. but before that you should your self follow the rules so please get this examined. If you order so many things said here to be expunged, then the proceedings will become mutilated proceedings torn out of the context and what Members have actually spoken will not be seen from the records. That is why I said yesterday that every one of us is a responsible member. We must not hit and run away. We must have

the courage of conviction to stand by it. That is why I said, if the lady Member feels that she is right, then she must take the penalty if what she has uttered is false. That is my stand.

MR. SPEAKER.—I have heard the hon. Member Sri Siddaveerappa

The words used in this rule are If the speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent, or unparliamentary or undignified, he may in his discretion order that such word or words be expunged from the proceedings of the Assembly.

This rule has no connection with rule 316, and words can be ordered to be expunged as and when the proceedings are being recorded. Expression of words becomes part of the Proceeding and therefore the Speaker has got every right to order for their expunction. There is nothing wrong in what was done. This is not done for the first time in this House. This has been in the Mother of Parliament and in the Lok Sabha. My predecessor has also done it, and I have also done it. The moment the words are recorded, they become a record of the proceedings. The Speaker or the Presiding officer is entitled to expunge them. Therefore I don't find any force in the point raised.

SRI H. N. NANJE GOWDA:— Sir I rise to a Point of Order. ಸಾಫಿ, ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ನಿಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ೩೧ನೇ ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಆಗಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯನೆಯವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆಗಲೇ ಅವು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದಗಳು ಎಂದು ತಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು. ತಮಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಕೂತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಕನಸಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರೇ? ಅವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ತಾವು ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದೀರಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ, ೩ನೇ ಸದಸ್ಯನೆಯವರೂ ಮಾತನಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪದಗಳು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೀರಿ? ಆ ದಿನ ತಾವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಅಡಿದ ಮಾತನ್ನು ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER:— As was partly pointed out by the hon. Member Sri Siddaveerappa, matters which come within the scope of Rule 315 can be expunged not only on that day but thereafter also. Even after going through the records, if it is found defamatory it can be removed. There is no Point of Order.

SRI M. NAGAPPA:— Then the objection taken by Sri Siddaveerappa was ruled out? you could have said that there is a flexibility in the rule. Your ruling was that it can be done immediately.

MR. SPEAKER:— Both ways it can be done.

NOTICE OF A QUESTION PRIVILEGE AGAINST THE GOVERNOR OF MYSORE.

SRI H. M. CHANNABASAPPA:- (Periyapatna):- Sir, I have tabled a Privilege Motion against the Governor of Mysore Sri Dharma Vira.

SRI B. P. GANGADHAR:- Sir, I rise to a Point of order. The name of the Governor cannot be used on the floor of the House according to rules.

SRI H. N. NANJE GOWDA:- The Governor cannot say anything he likes about this Assembly.

SRI B. P. GANGADHAR:- Sir, I refer to Rule 288 (vi), which says:-

"A member while speaking shall not use the Governor's name for the purpose of influencing the debate".

SRI H. N. NANJE GOWDA:- Sir, I may be permitted to say a few words before Ruling is given. I am one of the signatories to the Privilege Motion. It may affect our motion if a Ruling is given.

MR. SPEAKER:- My Ruling on this point will not affect your Motion.

The rule is: "use the Governor's name for the purpose of influencing the debate". Therefore, it does not apply to the present case.

2-30 P. M.

† **SRI H. M. CHANNABASAPPA :-** My privilege motion against the Governor of Mysore is like this :

"The Governor Sri Dharma Vira has in his statement made on 15th October 1970 at Mangalore and reported in the Press on 16th October 1970 stated that the State Legislatures were being used as a stage for wrestling and that no real work is being done and the public money has been wasted. It is also reported in Hindu dated 16th October 1970 that the Legislatures were being used as wrestling bouts and no work was done for several days wasting public money".

These statements reflect on the deliberations of the Legislative Assembly with obvious reference to the Mysore Legislative Assembly. It affects the dignity of the House and it is derogatory to the conduct of the members of this House. This amounts to a breach of privilege. You are good enough to permit me to speak only for five minutes to show why consent should be given to the motion. This House is a

responsible body functioning with a great amount of restraint and responsibility and it is open to anybody outside whether the Governor or anybody to have recourse to *bona fide*/reasonable comments, but not *mala fide* comments. It is not open to anybody to say that the Members of this House have been conducting themselves in an or irresponsible manner and that it amounts to wastage of public funds. He has stated as if the Members of the House have no responsibility and they fight like cats or dogs, and resorting to wrestling bouts wasting the public money. You can imagine what impression would be created in the country if a responsible man like this makes such comments. He has made undue comments which amount to a reflection on the conduct of the hon. Members of this August House. Therefore I feel that it is the legitimate right of every hon. Member of this House to place a privilege motion against Sri Dharma Vira.

In some quarters, it is stated that the Governor cannot be a subject matter for discussion in this House. I may submit to these friends that the Governor is not free from being commented upon by this August House which is a sovereign body. The Governor is functioning as the Head of the State. Every action of the Government comes before us in the name of the Governor. There will be commissions and omissions in the action of the Governor and that means he is also wasting the Government funds. While discussing this subject with you this morning, you were just telling me that it was open to the Governor or the President of India to make comments on the proceedings of the House. I may submit that your information is not correct. This House enjoys certain privileges. I do not think that the Governor can, in any manner whatsoever except in accordance with the provisions of the Constitution and rules, interfere and make derogatory statements which affect the dignity of this House and the privileges of the members of the House. The Governor was making an obvious reference to Expo-70, and he said that 'the Constitution is being misused for doing all sorts of unconstitutional things and the legislatures were being used as places of wrestling bouts wasting public funds and people should choose their representatives more carefully and organisations like Lions Clubs should educate the voters properly'.

Expo-70 has created a lot of commotion in this country. This August House discussed this subject because some under-hand dealings were there. Now I ask you to tell us whether this House is not competent to discuss about Expo-70. I do not understand how there was wastage of funds in this regard. It was inevitable that this subject had to be discussed because the selection made was very bad. If the Governor says it is wastage of public funds we can say that he is also wasting public funds. In this connection, I would like to mention that he has taken upon himself the responsibility of an arbitrator to go into the case of Expo-70, and give a decision. The same gentleman has said at Mangalore that the students were misled by interested parties,

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

and the students destroyed their own property and by that they did harm to themselves. Being a judge this is how he feels about this before giving his judgement. Therefore the Governor has erred in giving a statement like this without knowing the circumstances of the case. We can very well understand what exactly his feelings are on this matter.

The statement of the Governor has wounded not only my feelings but also the feelings of a few people including the chair who is responsible to uphold the dignity of this House, to maintain law and order in this House and to protect our privileges including yourself.

Sir, the Governor said :

"He was pained to see children being misled by interested parties. In Bangalore, students destroyed their own property and by that did harm to themselves. In an obvious reference to the agitation against the selection of the Expo team, Mr. Dharma Vira said that in choosing a few from thousands for any tour team there might be mistakes and selections might not be acceptable to all, but goondaism and hooliganism was not method to express one's displeasure. How could any nation be united or prosper if the outlook of its people was based on impossible, unreasonable and irreconcilable demands, he asked".

So I want you to appreciate the background the Governor had in mind before making this statement about the conduct of the Legislators. He said that several days have been spent by the Legislature incurring unnecessary expenditure. Therefore, Sir, there can be no doubt whatsoever, that the Governor had in his mind what transpired in this House in connection with the *Expo-70* discussions and in definitely refers to the conduct of the Members of this House and Shri Dharma Vira, the Governor of Mysore, has wilfully, and voluntarily done a great harm to the dignity and decorum of the Members of this House and damaged the prestige of this August House. Therefore I feel, Sir, that it is a fit case to be dealt with under the privilege motion and hence I request the privilege motion may be admitted.

SRI L. SRIKANTIAH:— Sir, I may be permitted to speak.

SRI K.H. PATIL:— Sir, if any other Hon. Members were to be given opportunity to speak, I may also be permitted to speak.

Mr. SPEAKER:— She usual practice is when a motion of this type is given notice of, unless the consent is given by the Speaker it does not become a subject matter for discussion or debate in this House. Therefore, I request the Hon. Members not to press, at this stage, to given them an opportunity to speak. I shall allow only those members who are signatories to the notice of privilege motion.

SRI M. NAGAPPA:— Sir before deciding whether you should give consent to this motion or not, it would be better that some of the Hon. Members are heard on the issue. This an important matter.

Mr. SPEAKER:— I want to know as constitutional lawyers how many members want to advise me ?

SRI S. SIVAPPA:— There may be about half-a-dozen members who intend to speak.

SRI M. RAMANNA:— Sir, a time-limit has to be fixed within which this matter is to be disposed of.

Mr. SPEAKER:— The whole thing should be finished within 15 minutes. I shall permit two or three other Hon. Members also to speak for a minute or two. Now, I call upon the hon. Member Sri Nanje Gowda.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಭಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಿರಿ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ೧೫, ೧೫ ಮತ್ತು ೧೫ ನೆಯ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಗವರ್ನರ್‌ರವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿದೆ ? ಈಗ ನಾವು ಕಳಿಸಿರುವ ಸೂಚನೆಯು ಆಡ್ವೈಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದೆವೆ. ೧೭೭, ೧೭೮ ಮತ್ತು ೧೭೯ — ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು (ರೂಲ್‌ಗಳನ್ನು) ತಾವು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಆಗಬೇಕು. ಅರ್ಲಿಯಸ್ತ್ ಆಪರೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರೈಮಾಫ್ಯಾಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವವರೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಫನತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣಮಾಡಿ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ನೋವಾಗುವುದು. ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಇಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದುರಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದುರಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡಿದರೆ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಸಭೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರೇರಿಸಿದಂತಿರನ್ನು ಇಂಜಿನ್ ಮಾಡಲು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ನೀರ್ಗಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಯೋಗ್ಯವಾದವರಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೂಚನೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕರಣ ಇದೆ. ಅದಂದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚುತಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

Sri L. SRIKANTIAH:—Sir, I have heard with all respect all that the hon. Member Sri Channabasappa has said while seeking your consent to move his Privilege motion, and in the course of his speech he has associated other members to say that this House more or less agrees unanimously with him. But so far as I am concerned, with all due respect to my Learned Friend Sri Channabasappa I beg to differ from him.

Assuming for argument's sake that what was uttered by Sri Dharma Vira at Mangalore is correctly and truly reflected in the press, the question is whether that statement taken as a whole amounts to a breach of privilege of the House. I submit that it does not amount to a breach of privilege of the House. I am not holding any brief for Sri Dharma Vira, we know his role in West Bengal as Governor. Anyway, let us not be prejudiced by his role as Governor of Bengal. Assuming for argument's sake that what all has been reported in the press is a verbatim and correct statement made by Sri Dharma Vira, still I maintain that it does not amount to breach of privilege of this Hon. House for two reasons. I invite the attention of the hon. Members to clause (iii) of Rule 179 which says "the matter requires the intervention of the Assembly." One point is whether in the course of his statement he has referred in particular to the proceedings of the Mysore Legislative Assembly. The fact that he is the Governor of Mysore does not mean that he is not an individual by himself and under the Constitution every individual has got the right to express opinion. Suppose I say in general that all the members of the House of Commons are a set of gangsters or decoits. Does it mean that it amounts to a breach of privilege of the members of the House of Commons and can the Speaker of the House of Commons haul me up for that statement? It is my personal opinion, whether it is true or not it is entirely a different matter.

The hon. Member Sri Channabasappa was saying that obviously the Governor was referring to the proceedings of the Assembly when he uttered those words. Even then I submit that it does not amount to a breach of privilege of the members of this House. I am entitled to hold my opinion and my friend is entitled to his opinion. Suppose on reading press reports in India he comes to the conclusion that the Assemblies are not working satisfactorily and that the members are not discharging their functions properly, can you haul him up for that and say that he is

committing a contempt of the House and therefore it is a breach of privilege of the House. Thereby let us not forget that we are depriving a person of his liberty which he is entitled to under the Constitution. Long before he uttered these words at Mangalore, he was pleased to address the members of the Commonwealth Parliamentary, as occasion on what are the duties and obligations of the legislators i. e. members of Assemblies and Parliament and said, "These are responsible people and we expect so much from them" If a generalised statement is made on the rights, duties and obligations of members, I fail to understand by what cannons of law it could amount to a breach of privilege. With these remarks I cannot associate myself with the statement made by the hon. Member Sri Channabasappa that it amounts to a breach of privilege.

†Sri M. NAGAPPA:—Sir, we are dealing with the question of breach of privilege against the Head of this State. While dealing with this matter, we must distinguish between the person and his position. If this statement has been made in Mangalore by Sri Dharma Vira, the point for consideration is whether it was made in his capacity as an individual or the Head of the State. So far as my knowledge goes, he was touring in Mangalore not in the capacity of Dharma Vira but in the capacity of Governor and so if he has stated anything, it is in the capacity of Governor. The point is whether he can say that the members are wasting the funds of the Exchequer of this State by not properly functioning in this House. We have to see whether he has got the right to say that or not. If he has got that right, is he not competent to say it outside since he has taken the oath to protect the interest of the public at large. While taking the oath he has stated that he would devote himself to the well-being of the people of the Mysore State. When he has taken that oath, is he not competent to say about function of the Assembly?

Even an ordinary man who has got the fundamental right under the constitution—under Article 17—freedom of speech is ensured to him. He can criticise our action. The press can criticise our actions. Suppose I have been ordered by the House to go out and I go out, is it not the duty of the press to publish it. If any demonstration has been on the floor of the House, is it not the right of the press to publish it. We must see whether the words that have been used by Mr. Dharma Vira have tended to particularise and cast reflection on the Mysore Assembly as such. I have carefully read the speech this morning. In fact I myself wanted to bring a privilege motion. But I gave close thought to the matter and I realised that he has made only a general statement. He has not made any particular reference to a particular Assembly. In this Assembly even the Hon. Members on the treasury benches are also included.

(Sri M. NAGAPPA)

3-00 P.M.

It is relevant for us to remember what the Advocate-General has stated in the Bombay Assembly in similar circumstances before the committee of privileges. He has made it clear that the freedom of speech includes freedom to criticise. When freedom of speech is given to an individual, freedom to pass fair criticism is also there. He says,

“ If the criticism is fair and legitimate.

every legislator must be prepared to face it.” Particularly in this case, Sri Dharma Vira has not made that statement as an individual. Even if it is made as an individual, he is protected under Article 17 of the Constitution.

Therefore, I submit that we will be creating a very bad precedent in the House if we give permission or leave to move the motion of breach of privilege on such a matter. Before giving the consent, I request the Hon. Chair to give very considered thought to this aspect and then do the right thing. That is my submission.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ) :— ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿಲ್ಲ; ಅದು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೊದಲು ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ನ್ಯಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ಹೌದು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆ ಸಮಿತಿ ಯೋಚಿಸಲು ಸರಿಯಾದಂಥ ವಿಷಯ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಧರ್ಮವೀರರು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಆದಾಗ ಏನು ಓತ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ, ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಗಳು ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಂಗಾಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಗಳು ಕುಸ್ತಿಯ ಅಟಾಡಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ೭೦ ರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನಾವು ಈ ಸದನದಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪತ್ರ ಬರೆದರೂ ಸರಿ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ನಾನು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ, ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆರವುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

† Sri M.S. KRISHNAN (Malleswaram) :— Sir, I have been hearing very carefully my Hon Friends Sri Nagappa and Sri Bangarappa. I beg to differ from their views. My position is this: I agree with the contention placed before the House by the Hon. Member Sri Channabasappa.

The first question is, what are the functions of the Governor, whether the Governor as a Governor can speak in the manner he has spoken and what are the main functions which the Governor has to do. We are not concerned with Sri Dharma Vira as an individual. We are concerned with Sri Dharma Vira as the Governor of the State. As we all know Article 154 of the Constitution says :

“ The executive power of the State shall be vested in the Governor and shall be exercised by him either directly or through officers subordinate to him in accordance with this Constitution ”.

Secondly, regarding the conduct of Government business, Article 166 says how in the name of the Governor the State has to conduct itself. From these two articles it is quite clear that the Governor is purely a Constitutional head and he can only exercise him authority on the advice of the Government and the ruling party. Beyond that he himself is not able to function individually on his own in accordance with what he feels. A point was made out as to whether Sri Dharma Vira acted as an individual or as Governor. This split personality, cannot exist. As long as Sri Dharma Vira is the Governor of the State, he cannot say that he speaks as Dharma Vira in one place and as Governor in another place.

The second point is, as far as the privilege motion is concerned has he got no right to speak ? What he has spoken is most important. From what I read in the press I find that his statement was not a general statement about all legislatures. It is with reference to *Expò-70*. It is said that legislatures have become a wrestling bout and there is wastage of public money. In the circumstances, he is questioning and he is commenting upon the activity or functions of the debate that has taken place here. So we as members of the House have a right to question the statements made which affect our privilege. The third point is, whether he has immunity. There is no immunity for the Governor. He is not immune from being held responsible for statements which affect the privilege of the members of this House and the statement made appears to me wrong and consent should be given.

† Sri D. B. KALMANKAR (Aland) :— When I read the newspaper I was also very much hurt at the way in which it was stated. But after some consideration I came to the conclusion that we cannot raise a privilege motion against the conduct of the Governor because in the statement that he has made at Mangalore he has made a general

(SRI D. B. KALMANKAR)

statement and he has not only attacked the functioning of the legislatures in the country but he has also attacked the students, agitation, public representatives, and so on. Secondly, if we read Arts. 175 and 176 of the Constitution we find that he has got powers to send even a message to this House. So he can say that whatever is done in the Assembly is not in consonance with public decency, is not at all proper, or it is a misuse or waste of time and real work is not being done. When he has got powers under Arts. 175 and 176 to send messages, my submission is that there is no restriction on him to say something about the functions of the legislature as a whole.

SRI H. M. CHANNABASAPPA :— Does the Hon. Member mean that the particular Article makes Sri Dharma Vira to be the Monitor of this House ?

SRI D. B. KALMANKAR :— I can say that he is the head of the legislature also ; he can Address this Assembly. He has the right to address. When he has the privilege to address this Assembly he has the right to criticise also. He has not criticised any particular legislature. He has criticised the institution of legislature as a whole.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ :— ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ, ಮಾನಿಟರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಪವರ್ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಡ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಗಣತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

SRI D. B. KALMANKAR : I fail to understand how when the Governor can dissolve the Assembly and take so many decisions concerning the Assembly, he cannot have that much of power to criticise the legislature as a class. He has not pointed out the legislature of this State. He has not stated in so many words about this legislature alone. He has spoken of legislatures as a class. Is it wrong to say this fact ? When it is a fact, if it is happening in some Assemblies, is it wrong to say that some things happen which are not in accordance with decency ? No doubt, under Art. 19 there are fundamental rights such as freedom of speech ; but there are also limitations. But what I am submitting is, he has not criticised this Assembly. Moreover even under Rule 288 a member while making speech shall not use the name of the Governor. My submission is that there cannot be a privilege motion. He has generalised and unfortunately the things that are happening in the Assembly are such as to make us doubt whether democracy is going to be there in the country or not. It is the concern of every citizen ; he is the Governor of the State. If he has made some categorical remarks about the functioning of the legislature, I think it is not wrong.

† SRI S. R. BOMMAI (Kundgol) :— Mr. Speaker, before we refer to the actual statement, I would like to refer to the rule itself.

“ A member may, with the consent of the Speaker, raise a question involving a breach of privilege either of a member, or of the Assembly or of a Committee thereof. ”

I would like to read Rule 179.

“ The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions, namely.—

(i) not more than one question shall be raised at the same sitting ;

(ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence ;

(iii) the matter requires the intervention of the Assembly. ”

If we apply the test laid down in these Rules. We can know whether the speech that is reported in the press attracts those provisions and whether permission is to be granted or not will be very clear This is what is reported in the newspaper.

“ Addressing the Mangalore Lions Club here yesterday, Mr. Dhama Vira said the Country was passing through a critical phase and what happened in the next two years would decide the direction in which it would move.

MR. SPEAKER:—Without making a reference to the merits or demerits of the governors speech. The Hon. Member should state the constitutional point.

SRI. S.R. BOMMAI.—The Governor has made a general statement about the elected representatives of the people conducting themselves properly in the Legislature it may refer to Legislature of any State. There is no particular reference to the proceedings of this House. There is no reference to any speech or anything done or said by a member of this House. If we read the whole speech as reported in the press it is crystal clear that there is a general remark or opinion expressed by the Governor about the behaviour of elected representatives I may humbly submit that simply because a person happens to be a Governor, he does not cease to be a citizen or lose his right of speech or freedom of expression. I may here recapitulate what our Prime Minister stated in the Parliament, She stated once that any amount of shouting in the House will not change the public opinion. She used the word shouting in the House. The Prime Minister also stated this in the Parliament A number of times, leaders of this country when they look to the conduct of the proceedings in the Assemblies have given vent to their feelings. So

(Sri S. R. BOMMAI)

the people at large responsible people in the country and the intelligentsia in this country are worried about the way in which the parliament is conducted, it is the opinion of most of the intelligentsia of the country. They are not only worried but they are simply fed up with the behaviour of most Assembly Legislators in this country.

SRI MS. KRISHNAN- I rise to a point of order I was told that we are not not going into the merits or de-merits of the Governor's speech and I was thus controlled by the Chair. But now the the Chair is not controlling Sri Bommai in the same manner, he is going into the merits of the speech.

MR. SPEAKER. At the outset of his speech itself I have instructed him Hon. Member Sri Bommai should not make a reference to the merits of that speech.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಎನ್ ನಂಜೇಗೌಡ: ನಾವು ಇದನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಅಸಂಬ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri Bommai is now making allegations against legislators and you are keeping quiet.

MR. SPEAKER:—I have not kept quiet. I have already informed the Hon. Members that they should speak only on the constitutional points and not enter into the merits or demerits of Governor's Speech.

SRI S.R. BOMMAI: The Governor has impressed that we are spending in huge amounts in conducting the deliberations of the Legislature.

MR. SPEAKER:—The Hon. Members should speak only on constitutional points and admissibility of the notice.

SRI S.R. BOMMAI:—The Governor has made a general remark about elected representatives when huge funds are spent on account of them. He has only expressed his anxiety when the tax payers money is spent.

MR. SPEAKER: —The Member is going into the merits of the speech.

SRI S.R. BOMMAI:— I may be permitted to say that there is no reference to a particular incident that has happened in this Assembly. General observations are there. Therefore, there is no breach of privilege.

† SRI, H. SIDDAVEERAPPA:— Sir I had really no intention of speaking on this subject because I thought it was a very simple one. An Hon. Member of this House thought that the matter involved a breach of privilege and a notice was given. Rules are very clear on this point Rule 180 may be referred to. As you stated, no debate lies at this stage. It was purely a matter between the Chair and the gentleman or gentlemen who give the notices about the alleged breach of privilege the Rule very clearly says that if you like you may "call the member concerned, who shall rise in his place and while asking for leave to raise the question of privilege make a short statement relevant thereto

Now, wittingly or unwittingly you have allowed a sort of a general discussion, a general discussion almost bordering on various things. I personally feel that this is a very grave issue, a grave issue concerning the conduct of the Head of the State; and a very rare, exceptional occasion, the like of which perhaps had not come earlier in this House. And, therefore, I thought before entering into the merits of it or entering into it, you would apply your mind; you could have exercised your discretion in the matter and you could have given a decision. Now having allowed some of us to express our opinion.....

MR. SPEAKER:— At this stage, lest I should be misunderstood, I would like to state one or two things. I informed the Hon. Member Sri Channabasappa that this matter cannot be taken up for discussion unless consent was given, I made that point very clear. Since the matter has agitated so many members, I permitted them to say a word or two on the point whether consent should be given or not for its discussion. This permission should not, cannot and ought not to be considered as permission for discussing the whole question. If Sri Siddaveerappa wants to say something on the simple point whether consent should be given or withheld, he may do so.

SRI H. SIDDAVEERAPPA:— I am accustomed to speak only on relevant things. But you have allowed us to traverse other grounds with regard to the merits and demerits of the speech.

MR. SPEAKER:— I did not allow it.

SRI H. SIDDAVEERAPPA:— During the course of the speeches that were delivered nothing has been cut down. Some members stated that no wrong has been committed and that the Governor was within his bounds to raise those points.

Now, so far as the Constitutional powers of the Governor are concerned, I do not wish to dilate much. The Governor under the present dispensation of things in India is not a mere puppet; he is not a mere rubber stamp; he is not a mere sealing machine. As the Head of the State, it is the constitutional duty of the Governor to call to order

(Sri, H. SIDDAYEERAPPA)

the maladministration that has been going on in this country. As has been expressed times out of number on the floor of this House, that is his responsibility. I am only saying it as an auxiliary thing by way of saying a few words. When such is the position, instead of apparently or *Prima facie* condemning the Legislature, being satisfied with saying that the Legislature has been misbehaving and all that, I would have been very happy if in one of his public utterances, the Governor, who has been touring, constantly had stated something about the maladministration.

MR. SPEAKER:— Is the Hon. Member going to say anything about the constitutional point?

3-30 p. m.

SRI. H. SIDDAYEERAPPA :— I am only aiming at that. In the opinion of my friend Sri Channabasappa the Governor has committed a breach of privilege. Having heard some of the speeches made by Hon. Members and particularly having heard the hon. Member Sri Bangarappa. I am prone to think that before you give a decision it is better you bring this matter to the notice of the Governor that the House or at least a part of the House feels injured or hurt by the remarks of the Governor and you may ask the Governor what his views are in the matter. That should be the proper thing to do. I feel that what Sri Bangarappa has suggested would be the sensible thing to do. Before you make up your mind to give a running one way or the other you should do that.

† SRI B. P. GANGADHAR : The matter has been elaborately argued both for and against. It was pointed out that only the legal position with regard to admissibility should be considered. I submit that this is not merely a legal question, but a question of both law and facts. It is a mixed question of law and facts. So I request you to get at the correct facts and the correct version from the Governor so that you may be able to know the actual words spoken by him during his speech. After that you can come to your own conclusion whether it amounts to breach of privilege or not and then further proceedings can be taken up.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ :—(ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಚಾರ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ವಿಚಾರ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಶಾಸನ

ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಶಾಸನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಿರಿಯವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಏನಿವೆ ಅವು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳುಳ್ಳ ಸಭೆಗಳು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವರಾಗಲೀ ಅವುಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರೆ ಆ ಸಭೆಗಳ ಘನತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ ಅವರು ಒಂದು ಜನರಲ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವರಾಗಲೀ ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ :—ಅವರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರರು ಯಾವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾರೆ ಎಂಬುದು ಹಿಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಣೆ ಪ್ರೋಲಾಗಿದೆ, ದುರ್ವಿನಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು, ಯಾವ ರೀತಿ ವಾಕ್ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ :—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರರು ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ವಾದದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ ಮುಖಂಡರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER :—Now a very extraordinary situation has arisen. so far as my knowledge of the functioning of Indian Legislatures goes, this is the first time that such a motion is coming up before any Legislature.

SRI M. NAGAPPA :—Sir, we would like to know the views of the Government on this question before you give your ruling.

MR. SPEAKER :—Does the Government want to say anything ?

SRI VEERENDRA PATIL. (Chief Minister) Sir, I was not present here when the discussion was going on. It appears some member of this house have given notice of a privilege motion against the Governor so far as my knowledge goes, I do not think in any Legislative Assembly or even in parliament any such attempt has been made so far to move Privilege motion against the Governor. The Governor is there as the representative of the president of India and Governor continues so long as the president of India wants him to continue at a particular place I am told that there is a provision to impeach the president because he is an elected president but Governor are not elected. they are appointed by the president. Certain speeches have appeared in press. It is not only the speech of the Governor but I understand that the speech of the president is also on the same lines. Both these have been reported in the press.

(Sri VEERENDRA PATIL)

We cannot go only on the basis of a news which has appeared in press, what exactly has happened under what circumstances the speech were made and whether any such thing which has appeared in the press has been said or mentioned. we do not know anything about that today. But I can only say this much that with regard to whatever is going on in the Assembly or Assemblies or in Parliament I think several members have expressed their views editorial leadens have been written because we enjoy freedom under the constitution and we are at liberty to express our own opinion with regard to what is going on in the Assembly. But so far as members of the Legislature are concerned this is the forum for us, and so far as others are concerned if they find any other forum I do not think there is anything wrong in saying that whatever is happening today in democracy is not in the interest of the country. I think every hon. citizen of the country is at liberty to express his views. Otherwise, it only means that we will be curbing his right which has been ensured to him under the constitution. so far as the speeches reported in the press about the Governor—I do not know about the president I can only submit that it is a general remark made by the Governor it is not with particular reference to the business that is being transacted in this Assembly. He never mentioned that in Mysore Assembly nothing is being done. It has become a battle ground, etc. He has not mentioned about that. But whatever he has said, I think he has said in general terms without referring to any Assembly or to any member. so I do not think there is any question of breach of privilege. Every citizen has got a right to express about what is happening. whatever has happened is being recorded it is being taken note of by the press correspondents and every thing appears tomorrow in the press. There are so many members here who feel that so far as this Assembly is concerned although we have been sitting for the last two weeks the business we have been able to transact is very little compared to the time at our disposal in the present case we will be attacking the fundamental right which is ensured and enshrined under the constitution to every citizen of the country. If we are enjoying any privileges, it is because we are representative of those people. whoever it may be, everybody has got equal right to have his own views with regard to the business that is transacted, not only in this Assembly but in other Assemblies and parliament also I do not think that at any time the Governor of any State have been subjected to such sort of criticism. After all he is the head of the state we cannot belittle the Governor in this fashion. I was not here, otherwise I would have made an appeal to you and through you to all the hon. Member who wanted to raise it, not to do it.

SRI H. SIDDAVEERAPPA:—The President is an elected president But the Governor is appointed by the President, Therefore, both cannot be equated. The President has the right to criticise, but not the Governor.

MR SPEAKER:—Various views, for and against have been expressed **SRI. B. P. Gangadhar** pointed out that it was a question of fact and a question of law. I thank all the hon. Members for giving me very valuable advice and I shall take all that into consideration, I will go through the whole thing and shall give my Ruling on Monday. If hon. Member have any other points it is always open to them to meet me in my Chambers and discuss those points.

SRI. H. M. CHANNA BASAPPA:—Some Member have expressed a doubt whether this statement is really made or he meant anything else. The Chair may please ask the Governor about it.

MR. SPEAKER: That suggestion has already been made.

REQUESTS TO TAKE UP CERTAIN MATTER IN THE HOUSE.

SRI. H. SIDDAVEERAPPA:—Sir yesterday you permitted me that I can say a few words about the notice I have given

MR. SPEAKER:—If I remember correct this point was considered by the business Advisory Committee and the report containing the decision of the committee is before us. Today the only business that was sought to be done is supplementary demands and the Appropriation Bill and all other matters will be taken up tomorrow and on Monday. Hon. Member is also a party to the decision of the business Advisory Committee. I therefore request the Hon. Member, to accept it.

SRI. H. SIDDAVEERAPPA:—you may kindly refer to yesterday's proceedings I was permitted to raise the point today

SRI. VEERENDRA PATIL:—Sir the hon. Member mentioned it yesterday and then only I said that we have not received a copy of his Notice. Whenever any member wants to raise any matter regarding the administration we must have sufficient advance notice so that we may come here prepared and make a statement and give an effective reply it appears that only this morning or so, we have received a copy of that Notice and I have asked my colleague, the Minister in charge of public works to collect the information. we will be in a position to

Sri H. SIDDAVEERAPPA:— Sir, you had permitted me to raise it today.

Mr. SPEAKER:— I agree. But in view of the decision of the Business Advisory Committee, to which you are also a party, all these matters will be taken up on Monday. Also, in view of the difficulty expressed by the Hon Chief Minister, let us take it up on Monday.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್:— ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ. ಎನಂದರೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಎನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವಾಗ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER:— The Hon Member may speak about it when the report of the Business Advisory Committee is presented to the House.

Sri M. NAGAPPA:— Sir I have one matter to represent I have given a Notice on 26th September 1970 regarding the motion against the misuse of powers by the Speaker, and you were kind enough to assure me that due thought will be given and it will be considered.

Mr. SPEAKER:— I will give my ruling after hearing the Hon Member tomorrow.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

Re. Situation in Hospet due to doing away with the names of National leaders given to elementary school.

SRI B. SATYANARAYANA SINGH (HOSPET):— I call the attention of the Minister for Education to the situation that has arisen in Hospet Town due to doing away with the names of National Leaders given to elementary school in Hospet Town.

Sri N.M. KOTRBASIAH SGGI:— Deputy Minister for education it is no true that the names of National Leaders given to Elementary School in Hospet City have been done away with. Since these Municipal School were taken over under Government Management from 1st november 1969, it was found necessary to add the word 'Government' in describing each of these School, for example Vinobha Bhawe Primary School has been renamed Vinobha Bhawe Government Primary School. Similarly, Vivekananda Government Primary School has been renamed Vivekananda Government Primary School.

It can thus be seen that the names of the National Leaders after whom these Elementary Schools were being called have been retained and not done away with as alleged in the Call Attention Notice.

TWENTY FIFTH REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE.

SRI M. NAGAPPA:—I am on a point of order Sir. The Business Advisory Committee report which is laid on the Table of the House reveals that Saturday being a non-official day, has been allotted for transacting official business. It is in constavention of Rule 28 reads as thus.

The Speaker, after considering the state of business of the Assembly, may allot so many days as may in his opinion be possible, compatibly with the public interest for Private Members business and may allot different days for the disposal of different classes of such business, and on days so allotted for any particular class of business, business of that class shall have precedence, on other days no business other than Government business shall be transacted except with the consent of the Leader of the House.

Provided that the number of days so allotted shall not be less than two days for every fourteendays on which Government business is transacted.

Provided further that on a motion made by a Minister for the suspension of this rule the Assembly may resolve to transact Government business on a day allotted for non-official business, in which case the time so used shall be made available for the transaction of private members business on such other day allotted for Government business as the Speaker in consultation with the Leader of the House may determine.

Even this proviso says it can be suspended provided another day is allotted for non-official business. Therefore, the Business Advisory Committee has no right to take away that right. The Minister has to move for the suspension of the rule so that official business can be taken up on such day. Therefore, this matter may be referred back to the Business Advisory Committee and the Committee may reconsider that matter.

MR. SPEAKER:— I have heard the Hon. Member. He has probably not touched the last proviso and it says like this.

(Mr. SPEAKER)

" Provided further that the Speaker may in his discretion permit transaction of Government business on a day allotted for non-official business.

Here no motion need be made by the Minister. The Speaker can use his discretion and permit Government business to be transacted on a day allotted for non-official business. Though the power is there it does not mean the Speaker is expected to use it in an arbitrary manner. I take the House and the Business Advisory Committee into confidence. The Business Advisory Committee after taking into consideration all aspects has decided like that. It can be compensated by giving some more days for non-official business, if not in this session at least during next session.

SRI M. NAGAPPA:— This assurance was given during the last session also. But nothing was done. You actually promised that the days lost for this non-official business will be compensated. But what happened?

MR. SPEAKER:— I make a further promise now that all the days which have been promised so far and which have not been given will be made good.

SRI NAGAPPA.— I am sorry to observe that it is a breach of the rule.

MR. SPEAKER.— As far as I say there is no breach of any rule.

I Present the 25th Report of the Business Advisory Committee.

SRI D. MANJUNATH.— I move it that the House agrees with the 25th Report of the Business Advisory Committee.

SRI M. NAGAPPA.— I have got an amendment. I move.

That instead of official business on non-official day i.e., on 17th October 1970 non-official business may be taken up,

MR. SPEAKER.— I Shall Put the amendment to the vote the question is.

That instead of official business on non-official day I.e. on 17th October 1970, non-official business may be taken up.

(The House divided)

Ayes -6.

Noes- (Overwhelming majority)

MR. SPEAKER:— Since the overwhelming majority of Hon. Members are against the motion, I declare that the motion is negatived and the amendment is lost.

4-00 P.M. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ:— ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನ್ನುವುದು ಒಡೆದು ಎರಡು ಪಂಗಡವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದು ದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಎತ್ತಿತೋರಿಸಲು ನಾವು ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವು. ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರ ಎರಡೂ ಗುಂಪಿನವರ ಕಳೆತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ: 'ಹಾಗಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿ ಅಡ್ಡೈಜರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒದಲಾಯಿಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು, ಆಪ್ತೆ.

MR. SPEAKER:— Now, I shall put the original motion to the vote of the House. The question is:

"That the House agrees with the Twenty fifth Report of the Business Advisory Committee"

The motion was adopted

Supplementary Demand for Grants for 1970-71 (1st Instalment)
General Discussion.

Demund No. 9,17,21,23,26,27,30,33,38,44,48,53, and 54.

MR. SPEAKER:— Next item, financial business. The House is aware that the Business Advisory Committee has allotted to-day for discussion on both the Supplementary Demands for Grants and the Appropriation Bill. Therefore, the debate on the Demands for grants would conclude at 5-00 p. m. and the Hon. Minister may commence his reply at 5-00 p. m. From 5 30 to 6 00 P. M. We shall dispose of the Appropriation Bill.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ:— ಇನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಇರುವುದರಿಂದ ೬ ಗಂಟೆಯತನಕ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

MR. SPEAKER:— All right. Then the debate on demands for grants may go on till 6-00 P. m.

SRI N. A. CHANNE GOWDA:— Sri, we cannot sit beyond 6 O' clock

SRI B. B. SAYANAK:— We are not going to sit after 6 00 p. m.

MR. SPEAKER:— The debate may go on upto 6 00 p. m. I want to know how much time is required by the Hon. Minister for Finance to reply to the debate.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE:— Sir, it depends upon the observations made by the Hon. Members. Normally I will not take more than 15 to 20 minutes.

MR. SPEAKER:— All right. Then at 6 20 p. m. the demands will be put to vote and thereafter we shall take up Appropriation Bill. I extend the time of today sittings upto 7 00 p. m.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ :— ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಾವು ಯಾವ ನಿಬಂಧನೆ ಪ್ರಕಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

MR. SPEAKER:— The Business' Advisory Committee has not fixed the time of the sittings of the House till 6 00 p. m. They have only allotted to-day for the discussion and disposal of these two items.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :— ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಂದರೆ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಪ್ಪರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗ ಮಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

MR. SPEAKER:— Before we Hon rice Minister will, make a statement.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಫಾಟೇಲ್ (ಗದಗ):— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತ್ಯಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಖಾತೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿಂಟೋಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನವದಿಂದ ರೊರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ವತಿ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ನಾನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲೇ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆ ನೋಟೀಸ್‌ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವಾಗೇ ಸನ್ನೆನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರ ಪರಾಧವ ಏನೆಂದು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈ ಆಸೆಬಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಕರೆಪ್‌ಪನ್ ಛಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೋದಿರಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ೨೫ ಜನರ ರುಜುಮಾಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಧರ್ಮವೀರರವರೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸುನೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದು ದುರ್ದೈವ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಉದಾತ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಅವಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಈ ತರಹ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಏನಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕರಪ್ರಾಪ್ತಿ ಭಾರ್ಜಸ್ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹೆಸ್ರೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅನ್ನುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಲೋಪವನ್ನು ಮಂಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಒ) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಅದ್ಭುತದಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರೇ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಲೋಪ ಇದ್ದರೂ, ಅವರಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಈ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಡಿದರೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂದು (೧) ಸ್ಟೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಮಿಲ್ಸ್, ಗೋಕಾಕ್ ಅವರಿಂದ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ (೨) ಸಂಕೇಶ್ವರದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ (೩) ಬೆಳಗಾವಿ ಕಂಟ್ರಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ (೪) ಒಂದು ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟು ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉಜ್ಜಲಾಕೊಪ್ಪವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಹಿಡಕಲ್ ವೆಕ್ಸಿಕಲ್ಟೇಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಭಾಗದ ಜನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥವರು ಎಂದು ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನಗಿಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪೈನ್‌ನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಸಖಿಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ತಿ ಟನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಸೀಮಿತದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಸಹಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ವೊತ್ತು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೋ ಖರ್ಚು ಮೊದಲಿಟ್ಟು ನೂ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅಂತ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಷೇರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಷೇರು ಇಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಅದನ್ನು ಭ್ರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಎನ್. ಸಿ. ಡಿ. ಸಿ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಈ ವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಗೋಕಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹ-ಏಕಸಂಘಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್:— ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲನೇ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟವನು ನಾನು. ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅಂದರೆ ಸೌತಕೆನರಾದವರಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಹೆಸರು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ೨೦ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ನನ್ನದು ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಯಾವಾಗ ? ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ನಾನು ಎನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೀತಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಟ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ:— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್‌ರವರು ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೌತ್ ಕೆನರಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತುಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏತಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಾಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್:— ಏಕೆಂದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬೋಳಾರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ:— ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್:— ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಚಾರ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಧಾರವಾಡ, ಜಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಂ. ನಾಡಗೌಡರು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರಾತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಗೆ ಲಿಡ್‌ಶ್ವರ್ ಅವರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈಗ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

Sri K. H. SRINIVAS:— I rise to a point of order Sir. Rule 172 reads.

"The debate on the supplementary grants shall be confined to the items constituting the same and no discussion may be raised on the original grants nor policy underlying them save in so far as it may be necessary to explain or illustrate the particular items under discussion."

I feel the hon. Member Sri K. H. Patil is merely indulging in making allegations against the hon Minister Sri P. M. Nad Gowda which are quite outside the scope of Rule 172. I request the Chair to call the Member to order.

MR. SPEAKER.—I request Sri. K. H. PATIL to confine himself to the scope of debate laid down under the rules and be more relevant.

[Mr. CHAIRMAN (Sri. D. M. SIDDHIAH) in the chair.]

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್:— ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಎಂದರೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಸ್ಥೆ—ಯೊಳಗೆ ಅಡ್ಡಿನಿರ್ದೇಶರಾಗಿ ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಜಮಖಂಡಿ ಮಠ ಅವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿ ಹೋದರೂ ಸಹ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅವರು ವರ್ಗವಾದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೇಯವಾದ ರೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜರ್‌ನಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಖಾತೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರೂ ಕೂಡಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಜಮಖಂಡಿಮಠ ಅವರು ಮೋಜು ಮಜಾಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಿನ್ನಪತ್ರಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರು ಆ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ:— ಶ್ರೀ ಜಮಖಂಡಿ ಮಠ ಅವರಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸೇರಿ ಬಿಟ್ಟೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿರುವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೂ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ?

MR. CHAIRMAN:—I request the hon Member to confine himself to the demands under discussion.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್:— ಅವೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಹಾನುಭಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆತನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮಾನಪತ್ರದ ಸಮಾಂಭವವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗಿ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಇವರ ಕೈಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ನೌಕರನಿಗೆ ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವಾಗ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶಹಭಾಸಗಿರಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯಾದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

MR. CHAIRMAN:— The Hon Member must conclude within a minute because his allotted time of fifteen minutes is over. I understand the Speaker allotted only five minutes but he has taken already fifteen minutes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್:— ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ರೋಲ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ಮಾನಪತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿ ೨೦-೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಯಾರ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವುದು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. K. AMIN:—On a point of order Sir. My Hon. Friend has already referred to Rule 172 I want to know Whether the Hon. Member Sri. Patil can take so much time and go on speaking without any relevance to the supplementary demand and even after consuming his allotted time, whether he can be given further time. He has already taken enough time.

Mr. CHAIRMAN.—I request the Hon. Member to conclude within a minute.

ಶ್ರೀ ಎನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ೧೫ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

4-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಏನೋ ಅದರಲ್ಲಿ, ೧೫ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ರೋಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೇಕಾದವರು ಮಾತನಾಡಲಿ. ೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗರಾಟೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಫಾರ್ಮಿನವರು.—ಅವರು ೧೫ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಬಂದಾಗ ೫ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿದೆ. ಬಹಳ ಜನರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಐದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೫೪ರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗೋಕಾಕಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಸಿದಾಗ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಕಾರಣವೇನು? ಹಣಕೊಡುವ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಸರಿಯೇ? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇದು ಸಮಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ರೈತರಲ್ಲದವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರ ೧೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ದೂರವಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಸರಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಸಿ ತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಹಣ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ; ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಹಣ ಕೊಡುವರು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೇರವಾಗಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೋದಸಾರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಟ್ರೈಬ್ಯೂನಲ್ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಮೂಲ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಯಾವುದು ಬೇಕು? ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರ ಬೀಗರು ಚಿರ್ಕನ್ನೂರುಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಿರಿ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕು? ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಿಜಾಪುರದ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀ ನಂಜಯ್ಯಮಠರವರು ಹೇಳಿದರು, ಡಿಕ್ಲೇಟರ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಡಬ್ಬ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹಣ ಗಳಿಸುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಲೋಕಪಾಲ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಎತ್ತುವವರು ಬಹಳ ಸದಸ್ಯರಿರುವುದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೇಗೆತಾನೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾದೀತು? ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒ. ಎ. ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳವರು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆ. ಸಿ. ಟಿ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇರದೆಂದು ಒ. ಎ. ಸಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರ ಸಂಬಂಧ ಇರುವರೆಂದು ೧೮ ಲಕ್ಷ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಷ್ಟವಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಮೂವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಹಾಳು ಮಾಡಿರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಡಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೭ ಲಕ್ಷ ಅದು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದೇ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ?

ಆ ಒಂದುಕಥೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಮೆಂಬರಾಗಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಟುವಾದ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ೫೦-೫೨ ಚಾರ್ಜ್ ಸ್ ಆವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ತಾಸು ಅದರೂ ಬೇಕು, ದುರದೈವದಿಂದ ಈಗ ಸಮಯ ಇಲ್ಲ, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಮಗೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಗವರ್ನರವರಿಗೆ ಬರೆದು ಅವರನ್ನು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿರಿ, ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ. ಇಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೇನುತಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೀಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಇನ್ನೇನು ತಾನೆ ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಟೀಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ಕೌಜಲಗಿಯವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಟೀಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ನಾಡಗೌಡರ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಎನ್ನಕ್ಕಿರಿಮಾಡಲಿ ಅವು ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಂ ಯಾವುದೇ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ನನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕಪ್ಪ (ಶಾಂತಿ ನಗರ) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೇಳಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು

ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಚರ್ಚೆಪೋಸ್ಟ್ ಏನಿವೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಹಣ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಂಟೋನ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬೌರಿಂಗ್ ಹಾಸ್ಟೆಟರ್ ಇದೆ. ಅದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ೪ ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದರಿಂದ ಸಿವಿಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಜನರು ಬಂದು ತುಂಬುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಮತ್ತು ವಿಕೋರಿಯಾ ಅಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೇಷೆಂಟುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಯೋಳಿಗೆ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಈ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಅನಾನುಕೂಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೇಷೆಂಟುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಚೀಜಿ ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೆಡಿಸಿನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಬಡವರಿಗೆ ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ೭೭ನೇ ತಾರೀಖು ಕೃಷ್ಣವೇಣಮ್ಮ ಅಂತ ಅನ್ನುವವರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಅಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಆದಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದರು. ನಂತರ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ-ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡಾಕ್ಟರು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ವೀಕ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪೋಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆಕೆ ನಮ್ಮ ಗಂಡಸರನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಳಂತೆ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ಅಂತ ಆತ ಕಾಫಿಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ೪೩ ನೇ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಹೆರಿಗೆ ಆದದ್ದು ೫ನೇ ಮಗ. ಅವರೂ ಕೂಡ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಡಿ ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಅಂತ ಆತ ಹೇಳಿದರು. ೧೧ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಆ ಪೇಷೆಂಟನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಡ್ ಮೇಲೆ ತಂದು ಹಾಕಿದರು, ಆಗಲೇ ಆಕೆಗೆ ತಲೆನೋವು ಶುರುವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಆತ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಮೆಡಿಸಿನ್‌ಗಳ ಚೀಜಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವು ಸಸ್ತೆ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ ಇವೆ. ಪೇಷೆಂಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ವೀಕ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮೂರುಮಕ್ಕಳು ಗಂಟೆಗೆ ಆ ಪೇಷೆಂಟು ಸತ್ತರು. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಬಡವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾಗರತ್ನ ಮ್ಮನವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದಾದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಲ್ಪಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ತರಹ ಬಡವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ನೀವೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಡಿಷದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವೀಕ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಕೇಳದೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಂತಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳಿದರೆ ನಾಳೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರನ್ನೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನೀವೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ, ಯಾವನ್ಯಾಯ?

is not having the requisite qualification of M.D. He is not a surgeon. It is better to transfer him from Belgaum Civil Hospital.

Sir, regarding Khedda operations, we are spending lakhs of rupees. What is the benefit we are going to derive? We have nothing to-do with the elephant to-day. Therefore we can stop this operation and save the money.

Sir, regarding *Expo-70*, there was some lively discussion. There was influence and favouritism. The Ministers, relatives had gone and come from Japan. I want to ask why the Government has selected the persons who stood First or Second in all the examination, i.e., in B.Sc. B.A., M.Sc., M.A., M.B.B.S., B.E. etc. What has happened? They selected their own relatives. This is very bad. The poor people who have passed their examination in merit have been left out. There would not have been any agitation in the states, if the Government has been fair in this matter. Thank you Sir.

+ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ);—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡುವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂ.೧೭ ರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. ೨೭ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ರದ್ದಾಂತವಾದುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಆದಿರಾಜುನವರು ಯಾರೆಂಬುದು ತಮಗಿಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಣ್ಣೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು ಕುಪ್ಪು ಹಾಕು ಮಾಡಿದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವೇರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟಸ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಂಚಿದಾರೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ನಾನು ಸ್ವಾರ್ಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ಮೊನ್ನೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರಾದರೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಇವರು ಏನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹಣವನ್ನು

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇವರನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅದಿರಾಜಯ್ಯನವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪಡೆದು ಅಗಿ ಶಿಕಾರಿಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಮೋಸ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಗಿ ಸತ್ತವರ ರುಜು ಹಾಕಿಸಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ. ಡಿ. ಬಿ. ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಗಿಕೆರೆ ನೂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಉಪಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾವು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಒಂದು ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಶಿಕಾರಿಪುರದ ಬಿ. ಇ. ಬಿ. ಹಣವನ್ನು ಹುಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಸಬ್ ವೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಎಸ್ಸಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವ ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ವೆಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು? ಯಾವ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ವೆಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು? ಇಂಥಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ನಂಬಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಬ್ ವೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತಂಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ (ಗಾಂಧೀನಗರ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ೧೯೭೦-೭೧ನೇ ಸಾಲಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಜನತೆಯ ಸುಖ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಂತೆ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಚ್ಚಿ ತಪ್ಪಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು ಸದಸ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ನಂಬಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಎನೆಂದರೆ ಹಣವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂಕೂಡ ಅದನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದ್ದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಗೆ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಮಳೆ ವಿಪರೀತವಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮನೆಗಳೂ ಸಹ ಕುಸಿದುಬೀಳುತ್ತಿವೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ತರಹ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕೊಡ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದೇಶಿಕ ಭಾವನೆ ಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಅಪಾದನೆ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಯಿಂದ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಅಪಾದನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇದ್ದರೆ ಅಂತವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ ಅಂತಹ ಅಪಾದನೆಗಳಿ ಯಾವುವೂ ಬಾರದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಖೆಡಾದ ಬಗ್ಗೆ ಓಲಕ್ಷ 2% ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ಈ ಸಾರಿ ಆಗುವಂಥ ಖೆಡಾ ಮೊದಲ ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾಡಿದಂಥ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಖೆಡಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈಗ ಓಲಕ್ಷ 2% ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗುಂಡಿನವಿಟು ತಗುಲಿ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರ್ವಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶವನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡೆರಿ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಓಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ಲಿ ಉಪಕರಣ ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಎನ್.ಜಿ.ಇ ಎಫ್.ಗೆ 10 ಕೋಟಿ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೆ.ಸಿ.ಟಿ. ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ 10 ಲಕ್ಷ 2 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ತಾವು ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಬೇಕಾದುದೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರೂ, ಅವು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕಷ್ಟ ಉಂಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸದ್ಯಾ ಕಾಲ ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥ ಹಾಗೂ ಸದ್ಯಾ ಕಾಲ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ಹಣ ವನ್ನು ವೃಥಾ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದತತ್ವದ ಘೋಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನ್ನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲವೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN (SRI B. B. SIDDIAH) in the Chair.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum) —Mr. Chairman, Sir, I oppose the Supplementary Demands tabled by the Hon'ble Finance Minister. I would like to say a few words about 'Parliamentary Affairs'. There is some provision for the preparation of voters list. I would like to bring to the notice of the Hon'ble Minister that the list is prepared by the concerned Clerks in the office only. They are not going house to house to enquire details and then prepare the list. Voters list is very important in a democracy. Therefore, I request the Government to see that the people who prepare the list go the respective houses to enquire details and then prepare the list. Now they are preparing the list without knowing whether a particular person is alive or not. This must be stopped.

Regarding education in our Marathi area, no text books have been provided. There are no Marathi medium books and there are no books on General Mathematics, General Science and Social Studies. Books are not available not only in Marathi Language but also in Urdu. We are now in the month of October. What would be the fate of the students if the text books are not made available to them? This is the state of affairs regarding Urdu Marathi Mediums. The students are finding it difficult for want of text books. This is a hard time for students. I do not understand why the Government is lethargic to print the Books in Marathi and Urdu.

Regarding transfer of teachers, it is a sad thing to tell. One teacher by name Sri Shinde has been transferred within one year to a Barkword place in Khamapur Talukas. Such a state of affairs is going on in our area. There is one D.D.P.I. in our area. He is a very corrupt officer. He visits Schools and transfers the teachers on the spot. On there are 280 Vacancies in the District. This is a sad story of affair, Sir, I visited a School—St. Paul School, one day. When I went there, the Head-Master of that School was thrashing a boy. When I asked him why he was beating the boy, the Head Master said "are not the Police beating the public?". Then I asked him, whether he was a Police Officer, for which he said though he has not a Police Officer, he was entitled to beat the boy. Then I asked where there was the rule? He said there was no rule, but he has entitled to beat the boy. This is kind of attitude the Teachers are having. You must take drastic action against such teachers particularly against the teacher in St Paul School in Belgaum.

In respect of Co-operation Department some of my friends have stated that there is corruption, nepotism, favouritism and all these things. You must please see that such things do not happen.

In respect of Panchayat, the Government have not framed rules for Panchayat Secretaries. I request the Government to formulate rules

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹೀರವಂಥ)

ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂಥಾ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸ್ಥಳ ಮೇಟರಿ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟ ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೧೭ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯುವಜನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಾಖೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಶ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿಚಾರವೇನೋ ಹೌದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣ ಇಡೀ ದೇಶದ ಯುವಕರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯುವಕರೋ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಗಳಾದ ಆ ಹುಡುಗರೋ, ಹುಡುಗರ ಸ್ನೇಹಿತರೋ ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಯುವಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರವರಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಹ ಯುವಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೆರಡು ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಯುವಜನರಿಗೆ ಇದು ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಸಾಲದು, ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇದು ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಧನಸಹಾಯ ಏನಿದೆ ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯುವಕ ಜನಾಂಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವಾಗ ಯುವಕ್ಕೆ ಸಂಘದ ಸಚಾಲಕರು ಯಾರು, ಸಹಾಯಧನ ಸದುಪಯೋಗವಾ ಗುವುದೇ, ಇತರರನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಸಹಾಯ ಧನ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಮಿತ್ರರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಯುವಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗಿರಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನ ಸಹಾಯ ಒದಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಕ್ಷೇಪಣೀಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದಿರುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಅಕ್ಷೇಪಣೀಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ. ಆದರೆ ಅದೊಂದೇ ಪ್ರಥಮವಾಗದೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಭಾರತದ ಗಮಕವನ್ನು ಸೆಳೆದ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದುಕಡೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ-೭೦ಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯುಗದ ಮಾನವನ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಧನೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ-೭೦ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಯುವಕರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋಣ, ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅರಿಂದ ಉಪಯೋಗ. ನಡೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರ ಕಾರ್ಯಶೀಲವೇ, ಸೂಕ್ತವೇ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸದೆ ಏನೋ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಏನೋ ಆಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ದವ್ವವನ್ನು ಮನೆ ಹೊಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ ಪಾಡು ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಯಿತು. ಈ ನಿಯೋಗದ ಆಯ್ಕೆ ಆಕ್ರಮವೆಂಬುದನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೃಂದಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೃಂದದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇರಬೇಕು. ತೀರ್ಮಾನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಅರಿವಿರಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿ ನೀತಿ ಗಳಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊಗಲಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕ್ಯೂಡ್ ಸಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಜ್ಡ್ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ, ಶಾಸಕರ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅಪ್ರೇಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಹತೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿದರೆ ಇದನ್ನು ಯುವಕ ವೃಂದ, ಜನತೆ ಯಾರು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಡವಿರುವುದು ವಿಚಾರವಂತರಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಅಭಾವ- ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯ ನಡೆದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಯ್ಕೆಗಂತೂ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಾಗ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೨ರಂದೇ ನಮ್ಮ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು, ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯ ಸಂಚಾಲಕರು ಮತ್ತು

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ, ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರು. ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಚಾಲಕರು ಸತ್ತದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆದಂತೆ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ದೇನೋ, ಇದಲ್ಲಾ ತಲೆನೋವಿನ ಕೆಲಸ ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಕೆಲವು ಶಾಸಕರು ಮತ್ತಿತರರು ಒಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮಗನದೇ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಯುವಜನ ಖಾತೆಯೇ ನಡೆಸಿದ ಯುವಜನೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನಿತನಾದ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನಡೆಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ವಿಜೇತ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ನಿಜವಾದ ಯುವಜನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತನಾದ ಅವನು ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಇಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜೇತರರಾದ ಯುವಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದರು. ನಾನು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಎಂದೂ ಏನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಕೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಬೆಳೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಂದೋ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಮಗ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅದರ ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದ ರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಫೇರ್‌ಮನ್ :- ಅದು ಮುಗಿದುಹೋದ ಪ್ರಕರಣ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ :- ನನಗೆ ಕಂಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗೊತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ನಂತರವೂ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದಿದ್ದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಗ ಮತ್ತು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಾಕತಮ್ ಮಾಡಬೇಯೆಂದೂ, ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ಹಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯುವಜನ ವಿಭಾಗಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಾವು ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ, ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಬಿಡಿ ಎಂದದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತು. ಬಹುಶಃ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅತಿವ್ರತೆಯ ಅರಿವು ಅವರಿಗಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಅದು ತೀವ್ರರೂಪ ತಳೆದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ "I have committed a great blunder, forgive me" ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಬಲಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬಗ್ಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದಾರಿ ತಪ್ಪಲು ಯಾರು ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇವರು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಚಿವರ ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಚಿವರ ಪುತ್ರ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಚಿವರ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿ, ಒಬ್ಬ ಉಪಸಚಿವರ ಪುತ್ರಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಉಪಸಚಿವೆಯರ ಪುತ್ರ ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಹೋಗಿಗಲಾರದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಡತನ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಳಿಸಲಿವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿ ಇದೆಯೆಂದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ದಿವಾನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಹುದ್ದೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಭರವಸೆ ಪಡೆದು ನಂತರ ದಿವಾನರಾದರೆಂತೆ. ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಹ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ:— ಇವರು ಇನ್ನು ೭ ಜನ್ಮ ಎತ್ತಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ:— ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗುಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ೪೦ ಕೋಟಿಗೆ ಬದಲು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೇಸ್‌ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅನಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ ಜನತೆಗೆ ನೀವೇ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪದವಿಯೂ ಬೇಡ, ಯಾರ ಸೀಟೂ ಬೇಡ, ಜನವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹರಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮೂಕರಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೈಯೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ತಪ್ಪುಗಳಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೌಡ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಪ್ತಮಂಟರಿ ಡಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಡಿವ್ಯಾಂಡು ೩೦ ರಲ್ಲಿ ಕಬಿನ ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಯಾವ ವೇಗದಿಂದ ಈಗ ಇರುವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಆದರೂ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾದದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈಗ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಗೋದಾವರಿ ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದದಂತೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದವನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಪುದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದ ಚಿತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೇಂದ್ರದವರು ಮೈಸೂರಿನ ಹಿತ್ತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ೧೯೫೪ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಒಂದು ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ಗೇನೂ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಅರಬಿಟ್ರೇಷನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಈ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಬೇಸಿನ್‌ನೊಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಹಳ ನರ್ವಣಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅವಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕಾರಣ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಹುಡುಕುವುದಾದರೆ ಒಹುಶಃ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್‌ರವರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರ ಇರಾಬೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನೀರಾವರಿ

ಖಾತೆಯಲ್ಲೇ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶ್ರೀ ಚವಾಣ ರವರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಖಾತೆಯಿಂದ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗೆ ಬಗಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಕೆ. ರಾಯರವರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಬವಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ವಿವಾದವಾಗಲೀ, ಇನ್ನಿತರ ನೀರಿನ ವಿವಾದಗಳೇ ಆಗಲೀ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಬಗ್ಗಿಹರಿಯದೇ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಒತ್ತಾಯ ತರಲಿ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಅವರೇ ಇಂಟೆರೆಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಆಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಚವಾಣರವರ ಮೇಲೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅನುಮಾನ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗೃಹ ಖಾತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರು- ಬರುತ್ತಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರವರನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ನಮಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಾದ್ಯಾಸಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನ ಪಾಲನ್ನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಾಸಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಕುಂಟು ನೆಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾವಕಾಶದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮದ್ಯಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅನುಮಾನವೂ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಾದರೂ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಕೂಡದು. ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ರೂಲ್ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿವಾದ ಎದ್ದಿದೆ. ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸು ೧೫ ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ:

If a dispute arises between Madras Government and Mysore Government regarding the interpretation or operation or carrying out the provisions of the agreement, then the matter shall be referred to arbitration or if both parties agree to Government of India decision.

ಈ ರೀತಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಎಷ್ಟೊ ದಿನಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ತೊಡಕಿದೆ ಅನಂತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು ಅವರು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಎಂದು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಮೊದಲು ಅರ್ಜಿಪಿಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರದವರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರೇ ಮದ್ಯಾಸಿನವರಿಗೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಲು ಪುಸ್ತಕಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಆಗುತ್ತದೆ.

The tribunal cannot get jurisdiction when there is already a way out provided in the agreement itself

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಡೇಗಡೆ)

ಆದರೆ ನಾವು ದಿನವೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಸೆಕ್ಷನ್ (೯) (ಬಿ)ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ - ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಒಪ್ಪಲಿ ಬಿಡಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರನ್ನು ಆಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆ ಆಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೊಡಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಆದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೀ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ದವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವರು ಕೊಡಲಿ ಒಬ್ಬ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಅದರ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾವು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೊದಲು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಬಿಡದೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ತ ಅಡ ಕೇಟ್ ಜನರಲ್ಲರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡದ ಒಂದು ಕೊಸಾಣೆ. ಏನೋ ವಲ್ಲದ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೊಸರನ್ನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಇದರ ಬದುಕು.

(Mr. SPEAKER:—in the chair.)

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್ (ಸುರತ್ಕಲ್):—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೭೦೦ ರೀ ಲಕ್ಷ ೭೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಚುಮಾಡುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಳುವದಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ರೈಲ್ವೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರ ಜೀಲನಾದ ರಾಮಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆವಾಳತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಆಪಾರ ಹಣವನ್ನು ಲಂಚದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಜನರಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಅರುಣಾ ಡೈರಿಗೆ ೨೯ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಹಾರ್ಬರ್‌ಗೆ ೯ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈಲಾವರಿಗೆ ೧೫೨ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ೭ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ೧೫೬ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಯ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ:—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್:—ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಹಾಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ:—ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹೌದು. ಆದರೆ ಅವರ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಹಾಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಅದು ವಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI K. H. RANGANATH:—There is another point which I would like to bring to the notice of the Hon.ble Speaker. Whenever members make certain allegations, it has been pointed out by the Chair frequently that names should not be brought in here. Why should not names be mentioned? I would like to submit that if there is an allegation against some persons, Government is there to refute it. I do not understand why members are precluded from mentioning names when particular persons are being given lands? Why should we not mention names we if know about them.

6-00 P.M.

MR. SPEAKER:—The rule says that no allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made against any person.

SRI. D. DEVARAJ Urs.—It is a fact that Government has given lands. Supposing I know that persons name, why should it not be mentioned? What is defamation. Defamation will come is I am saying a thing which is not true. Let the Government say what a member is saying is not true.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಹಾಗಲ್ಲ. ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಡೆಫಮೇಟರಿ ಮತ್ತು ಇಂಕ್ರಿಮಿನೇಟರಿ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಎನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ೨೦-೨೫ ಸೆಂಟು ಜಾಗ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೂ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇತರಿಗೆ Land is not available because it is within 20 miles from the Harbour project ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಂಟು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದರು ಅರ್ಧ-ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಹುಗಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಡಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ರಾಮಣ ಶೆಟ್ಟಿರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಚೀಲ. ಅವರದು ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ವರವರು ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಮತ್ತು ರಾಮಣ ಶೆಟ್ಟಿರು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಫ್ರೆಂಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಂದು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ವರವರು ಹೇಳಿದರು ಚಾ ಚಾ ನೆಹರೂರವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು.

MR. SPEAKER:—How is it relevant.

Sri P. V. ITHAL:—The land which is near Mangalore costs lakhs of rupees in South Kanara. But these Ministers have given it to Sri Ramanna Shetty for a nominal price of Rs. 2. 15 per acre. Sri Nagappa Alva, President, Congress (O), put pressure for it. ಈಗ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋಕಗಿರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೀವಾ? ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಕಾರಣರು. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister) :—Sir, the hon. Member may go ahead with his speech. I do not want to interrupt. But it is a well-established precedent and convention here in this House as also in all the Houses that we should not mention the names of those who are not there to defend themselves.

(Interruption).

Sri VEERENDRA PATIL.—What is going on I cannot understand. I have not yet finished.

Sri K. H. PATIL:—An hon. Member today referred to the Hon. Prime Minister and stated that she stated like this and that. How was he entitled to quote her, It is against rules Sri S. Nijalingappa is an Hon. Member of this House.

Sri VEERENDRA PATIL.—With your permission I am speaking. I do not object to anybody saying anything. If they want to speak anything after I complete my say, they are at liberty to do so. But I have not yet finished. What I was saying was that is a healthy convention and precedent accepted universally that we should not say anything against a person who is not here.

Sri D. DEVASAJA URS.—But is it a healthy convention not to observe rules and regulations while granting lands.

Sri VEERENDRA PATIL.—Hon. Friend Sri Devaraj Urs can have his say after I say something. That is why, I was saying that I have absolutely no intention at all to prevent my Hon. Friend to continue his speech. I want to point out happens if you allow mentioning names of those who are not here or who are not members of this House using defamatory languages about those persons.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾಯಕರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

Sri VEERENDRA PATIL.—I cannot understand these interruptions.

Mr. SPEAKER—I shall hear Sri Channiah also.

Sri VEERENDRA PATIL.—What I was suggesting was that it is for you to uphold that convention. And if this Hon. House feels that this House is at liberty to discuss anything about anybody - whether he is a member of this House or not it is all right. Today you may discuss something about a gentleman who is not a member of this House. Then it will be open to every member to discuss and mention the name of anybody not only in India but in the world and say something about that gentleman. That is why, I was submitting humbly that it is for you to uphold this convention. It is also left to the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಜಿನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ:—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಐತಾಳರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ನಾವೇನಾದರೂ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಯಾರು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ವಿಚಾರ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ವಿಚಾರವಾಗಿಯಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಸಂಬ್ಬಿ ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಬಂದಿತ್ತು ಈ ವಿಷಯ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರು ಇವರ ರಥದ ಎರಡು ಗಾಲಿಗಳು ಅವರು ಏನಾದರೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಡೆಫಮೇಟರಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಡೆಫಮೇಟರಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಜಟ್ಟಿ ಫೀಕೇಷನ್ ಏನು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಿಂಪಲ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ವಿಚಾರ ಟ್ರೂತ್ ಈಸ್ ದಿ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಡೆಫಮೇಷನ್. ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಡೆಫಮೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಡೆಫಮೇಟರಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಐತಾಳರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

MR. SPEAKER:—On what Demand is the Hon. member speaking?

SRI P. V. AITHAL:—On Demand No. 37

MR. SPEAKER:—All right. Now points have been raised and I must reply. Whatever may be the law on the subject we are not here to look at it as a lawyer. But I would only say that what the hon. Member Sri Siddaveerappa said is not the complete and correct proposition of law. Truth is not defence, but truth uttered in the interest of public is defence.

Now I would invite attention to rule 288. Whether it is in conformity with criminal law is not our point. Rule 288 says

"A member while speaking shall not... .."

*

(vii) utter treasonable, seditious or defamatory words."

The next rule is Rule 289. It says;

"No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given previous intimation to the Speaker and also to the Minister concerned so that the Minister may be able to make an investigation into the matter for the purpose of reply."

So this notice has to be given.

SRI B. BHASKAR SHETTY:—But he has not used any defamatory word.

MT. SPEAKER:—Then the Hon. member said that he is speaking on Demand No. 37. Now I will point out the scope of discussion of the demand.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ:—ಸ್ಪೋನ್ ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ:—ಸ್ಪೋನ್, ಗೀಪ್ ಎಂದು ಏನೋ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರೀತಿ ಮಾಡದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್:—ಸ್ವಾಮಿ ಯಾವ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಸುರತ್‌ಕರ್‌ನ ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂಡಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರೂ ಅದೇ ನಾಗೇಗೌಡ ಅವರು ೨೧-೧೦-೧೯೬೬ಕ್ಕೆ ೨೯ ಎಕರೆ ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ೨೦ನೇ ಹಾರಿಮಿ ಈಗಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಅವರು ಬಾರ್ಡರ್‌ನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗೇಗೌಡರು, ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಟ್ರಾಂಕ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದೆ ನೀವು ಬನ್ನಿ ೨೯ ಎಕರೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೋಳಿ ಸಾರು ಊಟ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಭಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಾರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಮಾರನೆ ದಿವಸ ಅಂಟಿ ಡೇಟ್ ಹಾಕಿ ನಾಗೇಗೌಡರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಡಿ. ನಂತರ ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನವಾಯಿತು ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿರೂ ಹೋದರು. ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವ ಅವರೂ ಹೋದರು. ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯಿತು ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ೨೨ ಸೆಂಟ್ ಜಮೀನನ್ನು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ೯೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪಣಂಬೂರಿಗೆ ೩ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ೧೨ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಂಟಿ ಸೋಸಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ತೋರಿಸಬಲ್ಲೆ.

When a poor person from my constituency applied for 10 or 15 cents his application was rejected saying that the land is within 20 miles from the harbour area and that the land is required for future industrial development and public purpose.

ನೀವು ಜಾಲೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂಥ ಸಾವಿರಾರು ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರೂ ಸಹಿ ೨೯ ಎಕರೆಯನ್ನು ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಲೀಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

As an honourable M. L. A. I paid the highest income tax in Mangalore. you can verify that as an hon. Advocate I will purchase these lauds for Rs. 4 lakhs, these lands which your revenue authorities have recommended as useless. I will purchase those lands as an hon. Member of this House and also as an hon. Advocate of South Kanara. I challenge the Government through the speaker I will purchase these 299 acres of hopeless lands which Mr. Koujalgi has said as worthless for Rs. 4 lakh.

ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದೆ ಆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಡಿ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ ವೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮೀಪದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗುಲ ಭೂಮಿಯೂ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಸುರತ್ಕರ್

ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಎಕರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಬಡವರ ಜಾಗವನ್ನು ಪೊಂಬೂರು ಬಂದರು ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಜನರ ಸುನರ್ವಿವೇಶನಕ್ಕೋಳರ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಜಾಗವನ್ನು ರೀಹಾಬಿಲಿಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ? ಬಡ ಜನರು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವೆಷಲ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಬಡವರ ಹೊಲ ರೀಹಾಬಿಲಿಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷದ ಬೇಲಾಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪಜಾಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಬರುವುದು. ಸುರತ್ಕಲ್‌ನ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಪಜಾಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಎಕರೆಯನ್ನು ಸುರತ್ಕಲ್ ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿರ್ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಎಕರೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೨೫ ಪೈಸೆಗಳಂತೆ ನಾವಿನಲೇ ರೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹೊರ ಸಂಶಯವೆಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಇಂಟೆನ್ಷನ್ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿರುವ ಬಡವರು ಅರ್ಜಿ-ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದ? ಅದೇ ಊರಿನವರು ೧೦ ಸೆಂಟ್ ಜಾಗ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ-ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ನೆರಳಿಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ೨೯ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ. ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೋ.

ಇನ್ನು ಎಕ್ ಮೋ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು. ಇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಪುಟ ೩೩ ಮತ್ತು ೩೪ ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಡೋರ್ ನಂಬರು ೫೧೭ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆರು ಅರ್ಜಿ ಉಂಟು. ಎಸ್ ಆನಂದ್, ಹರ್ಷಡ್ ಕಂಟಾಕ್ಟರ್, ಸಂಗುನಾತಿ, ಪ್ರತಾಪಕುಮಾರ್, ಎನ್ ಪೂರ್ಣಿಮ, ಕೆ ಜೀವರಾಜ ಅಲ್ಪ ಮುಂತಾದವರ ಅರ್ಜಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಡೋರ್ ನಂಬರು ೫೧೭ ಎಂದಿದೆ. ಟೋಗಸ್ ಸೋಸಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೬ ಅರ್ಜಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಜೀವರಾಜ ಅಲ್ಪ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಗ. ಹೀಗೆ ಕಳಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅವರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೂರು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಶ್ರೀ ಕೌಜಲಗಿಯವರು ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೋಯಿತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು. ಇಂಥವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಳಾಗಬಾರದು.

† Sri P. B. NANDIHALLI (Uchagaon):—Mr. Speaker, Sir, I rise to oppose the Supplementary Demands before the House. Demand No. 17 pertains to Expo-70. I am very sorry to read this under the Head "Education". Government have sent people who are representatives of capitalists to foreign countries. The Government should think about the poor people living in forest areas and rural areas who are starving without food and those who are not enjoying the democratic rights, and help them instead of sending people to foreign countries.

Coming to Demand No. 21—Rural Development, I cannot see any plan of Rural development before the Government. Backward villages and villages in the forest area are entirely neglected. We are demanding equal rights for the poor people, backward people and people who are living in villages.

In spite of so many requests and so many representations and our speeches on the floor of the House, the Government is purposely neglecting our Marathi areas.

6-30 p. m.

About rural Development, the Government is not taking interest in developing our Marathi area. The sites for the village

(SRI T. B. NANDIHALLI)

extension schemes have not been given and the Government is not taking action inspite of our repeated requests. For example, we are requesting for the last 15 years the Government to make provision for the extension of Bagewadi Village. Still the Government has not taken any decision. The people of anothe. Village are demanding sites for extension of the Village. But the Government is rejecting their demand. I therefore request the Hon. Minister for Revenue to look into the matter and see the demands of the people for extension of the villages are met;

Sir, the Dispensaries in our area are completely neglected. There is no stock of medicines. Even if there is stock, the stock of medicines is being misused. In this connection I mention there is a demand for a Dispensary in Yellur Village. I request the Health Minister to sanction a Dispensary for Yellur Village. I also request him to sanction a Dispensary to Handiganur Village which is surrounded by so many villages.

There are not sufficient roads in my Constituency.

In Demand No. 28, the Government has provided relief to educate d unemployed-Graduates, post-graduates, and Diploma holders. They want to give assistance of Rs. 150 and 100 to those twthose who have an anhuajincome of not exceeding Rs.5000/-If the Government is truthful to to the socialism, they should look to the needs of others also. They should not put a stop at an annual income of Rs. 5000/-. It should be increased.

About Demand No. 33, I want to say something., and it is about Bellary Nala. If you take up this and execute it, it would give great relief o the people of this area. I therefore request the Government to take up this scheme immediately and help the concerned people there.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ನಿ (ಅಂಕೋಲ) :— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಳಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂತಹ ಲುಕ್ಕಾನಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆರೆಯ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಫಲಾದಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಲುಕ್ಕಾನಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರಣ್ಯ ಪಾತೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಘಗಳು ನಾವು ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅನೇಕವು ಇದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅಂತಹ ೯೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಅವರ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಜನರು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವೇ ಉಪವಾಸ ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಪಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ಒಂದೆಡೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇಂಥದ್ದೇ ಮಾದಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ

ಜನರು ಸಮ್ಮನೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಏರೆ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಹ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಜನರೂ ಸರ್ವಥಾ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ 20 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಾದಕಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಪೆನ್ಷನ್ ಬೇಡಿದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಇದೇ ರೀತಿ ೧೫ ಅರ್ಜಿಗಳ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್ಷನ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಜಿ ಸರುಗಳಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು, ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.ನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಮೋಸ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ೬ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಉಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಉಕ್ಕು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡರ್‌ಚೈಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಟೆಂಡರ್‌ನೂ ಸಹ ಕರೆಯಿಲ್ಲ. ಹರಾಜು ಸಹ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಾರಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಪಕ್ಷ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಉರುತ್ತಿತ್ತು. ನೆಗೋಸಿಯೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೨೧ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಾರಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಂಚ ಬಂದಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಜನಗಳು ಕೊಟ್ಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ :— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಚ್ಚಿಮಂಟರಿ ಬಹಿಷನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೯ರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಓಟರ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹದ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಯಾರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುದುಕಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚಾರಬಡ್ತಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಓಟರ್ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಓಟರ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಬರೆಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಜನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂ. ೧೭ರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಈಗಾಗಲೇ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ-೭೦ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಏರಿಯಾ ಕಡೆ ಒಂದೆರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಪಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೊಲಸು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ನು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬೌರಿಂಗ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎಂದರೆ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಗ್ಲೋಕೋ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಬೇರೆ ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರ್ ದೇಸಾಯಿಯವರನ್ನು ಈಗ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಹೇಗೆ ಡಾ|| ದೇಸಾಯಿಯವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ :—)

(Interruptions)

ನನ್ನ ಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ೩೪ ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Hon. Member concluded his speech in Urdu).

(SRI D. DEVARAJ URS rose.)

MR. SPEAKER:—I would request the hon. Member not to insist on speaking at this late hour.

SRI D. DEVARAJ URS:—I am not thinking of making a speech. I only want to make just one point and I will not take more than two or three minutes.

MR. SPEAKER:—I request him not to press.

SRI D. DEVARAJ URS:—This is the only occasion when I can speak about it.

SRI D. B. KALMANKAR:—After the discussion on the Supplementary Demands is over, the Appropriation Bill will be introduced and there after a day or two will have to be allotted for its consideration.

2. 00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ):— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂ. ೧೭ ಎಕ್ಸ್ ಪೋ ೭೦ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟಂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ೧೪೦ ಜನ ಯುವಕರನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಪೋ ೭೦ ಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಹರಿಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವರು ಕೊನೇಪಕ್ಷ ೨೫ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಈ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಉದಾಸೀನ ಮನೋಭಾವ ಏಕೆ ಮಾಡಿದರು? ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಅಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ವಿನೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ೬ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಹರಿಜನರಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿದೆ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚಿ ೫ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಇನ್ ಸ್ಟಾಲ್ ಮೆಂಟ್ ಕೆಂದು ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಬೇರ್ ಮನ್ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡಿ ಆದಮ್ಬ ಜಗತ್ತೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೬ ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದರೋ ಎನ್ನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೦ ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ

ಕೊಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಮನೆಗಳು ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ತಂದು ಅರ್ಧ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. ೯ ರಲ್ಲಿ ಕೆಂಟನ್‌ಜೆನ್ನಿ ಫಂಡಿನಿಂದ ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಫಂಡಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ೪೪ ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡ್ ಸ್ಟ್ರಾಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪರ್ಟಿಸಿಂಟ್ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರು ತಂದಂತಹ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಪ್ತವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾದಂತಹ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಗೆ, ಮತ್ತು ಇತರ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಫಂಡನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಏಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು? ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಖಜಾನೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕಳ್ಳರ ಹಾಗೆ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಗ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲದೆ, ಮೈಸೂರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಹರಿಜನರೇ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡತೇವೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ನೀವು ಏನೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಘುಂಟಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕದಲೆ ಪದೇ ಬಿಲ್‌ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ. (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯು ಹುಂದಿರುವ ಸಭೆ ಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡು ಏಸ್ಕಿಮೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೯ರಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಖರ್ಚು ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಹಣಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಏನಿದೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಏನಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕು. ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೋ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಬಾಬಿ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ—೭೦ರ ಹಗರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೬-೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ಹಣದಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡಬೋರೇಗೌಡನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಇದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ. ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಹೇಳಿನಿವೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಏನು? ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಲೀಡರ ಮಕ್ಕಳು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೈತನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನಿಯೋಗಕಳುಹಿಸಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಿಟ್ಟಿ ಹೆಸರನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತಹವರು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ)

ಎನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದವರು ಒಬ್ಬರು ಅವರಿಗೂ ಡಾಲರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ನವರು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಡಿಲಿಗೇನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಹೋಗಲಿ ಆದರೆ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕವರನ್ನು, ಮೂಡಿದ ವಿಧಾನ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಜಪಾನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸೆನೆಟ್ ಹಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ ೩ರಲ್ಲಿ ಖಜಾನಾಕ್ಕೆ ೬,೭೫, ೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಖಜಾನಾ ನಡೆಸಿದಾಗ ಏನೇನು ಅನಾಹುತವಾಖುತು ಎಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಖಜಾನೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಿಸರೇನಿಯಸ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲಾ ಅಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಪ್ಲವುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಏನು ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯಿತು ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯನಡೆದಿದೆ. ಹಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ವೇದಿಕೆಯ ಕೂಡಲಾ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬರಿಸಿ ಬೆತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು? ಇಂಥಾ ಒಂದೂ ಅಕ್ಕತನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾ ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸದೇ ಹೋದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿವಿದ್ಯೋತೊಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಒಂದು ದುರ್ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕರನ್ನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಅವನನ್ನು ತಪ್ಪು ಹಸ್ತ ನೆಂದು ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಜೇಷಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಹೊಡೆದು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಡುಬಿಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ತಾಲ್ಲೂಕುಮೋಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಒಂದು ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಾಗ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹೋಗಿ ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದ ಎಂದು ಕೆಲವರಿಂದ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಧಿ ಹಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೂ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಹಾಂಶಿ ಇದೆ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುವ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ಮರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ಏನೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಏನಿವೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಈಗಲೇ ಏನುವ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್, ಸಚಿವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ನಗರದ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರ ಬೀರು, ಬ್ರಾಂದಿ, ಏತಸ್ಕಿ, ತಯಾರಕರ ಜೋಬಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಪರಿಗಣನೆಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬರೆದಿರ

ತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗಾಗಲೇ ಜೈಲು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನನಗೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ Urs (Hunsur) : Sir, I Just want to bring to the notice of this Hon. House and the Government the anomalous orders Government now and then make. I am now speaking with particular reference to the Order made by the Government constituting a Consultative Committees for Medium and Minor Irrigation. These Committees ought to be constituted in accordance with the provisions of the Irrigation Act in each Taluk. There is a provision of the Act relating to these committees and Government have to honour it. Accordingly, on 31st March 1970 they have passed an Order constituting this Consultative Committee for Hunsur Taluk. Likewise in Mysore District, I am given to understand, Committees have been formed in all the Taluks. According to this Order of 31st March 1970, Government has been pleased to reconstitute the said Consultative Committee for the period commencing from 15th August 1970 to 15th August 1973 for a period of three years with the following officials and non-officials. I read only the relevant names of non-officials, leaving the officials. They are : Sriyuths : (1) C.L. Shivanna president of the Taluk Development Board, (2) B. L. Mari Gowda, Agriculturist, (3) D. Kariyappa Gowda, Taluk Development Board, Hunsur, (4) D. Devaraj Urs, (5) Thimmappa Gowda, Chingunda. After some months what happened to this Government or the concerned Minister of the concerned Department ? This Government Order was changed. The principal reason, according to my comprehension, to change this Order and pass another Order is purely political-Political in the sense that this Government thought that they should put their henchmen who, perhaps, are going to support them and their party. So, what they have done subsequently is, again on 21st July of the same year 1970, they passed another order in modification of the previous Order, wherein they have stated: In partial modification of the Government Order of 31st March 1970, Government is Pleased to substitute the following non-officials in place of the names mentioned against each in the Consultative Committee for Hunsur Taluk for the period from 1st April 1970. The first Order is dated 31st March 1970 and in that Order the Committee is constituted from 15th August 1970. The second Order is dated 21st July 1970 and it states that the Committee is constituted from 1st April 1970. What are the names affected ? The substitution is as follows: (1) Sri Hutche Gowda, Taluk Development Board, Hunsur, *vice* Sri D. Kariyappa Gowda, (2) Sri Siddaveerappa, another Taluk Board member, *vice* Sri Thimmappa Gowda. It is something like transfers of officers. Fortunately or unfortunately, I was not displaced from the Committees.

(SRI DEVARAJ URS (Hunsur) :—

Having once constituted the Committee for a period of three years what made this Government to change this Order purely from the point of view of putting their own men that too only these two persons? I fail to understand. I need not have taken serious notice of it had it not been for the fact that this has been done only with reference to my constituency, namely, Hunsur Taluk. It has been done throughout Mysore District in every Taluk. If it is like that in the entire Mysore State, it is still worse.

Here is Hon. Chief Minister. I am sorry the Hon. Minister for public works is not here. perhaps the Minister for public works does not know what a Government Order is. I wonder whether he can understand the implications of this Order. He is well-known for putting his signature. He is satisfied if he is given a car with flag, monthly salary and house. He can look after his industrial estate and his lands. He knows nothing of the P. W. D. and what is happening in the Department and in the State. They have removed certain names from these committees and put the names of their supporters and people belonging to their party. They have replaced the names of those who have come over to us and who are supporting our organisation. Is this the way the Government should function? Is it in good taste? What does it show? Once this Committee is constituted for a period of three years, I wonder what right have they to change those names, unless a person is dead or ill or something else has happened to him. Those gentlemen are quite alive and are in flesh and blood. Is it a crime to change their political party or political opinions and go to some other party? Why should they be changed? If this is the way Government were to function, I am afraid we will very soon come to a position where we may have to agitate openly against the Government and its maladministration. That is all what I wanted to say. Thank you for the time you were pleased to give.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ : (ತಿಪಟೂರು):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಚಿವಮಂಟರಿ ಎಸ್.ಮೇಟನಲ್ಲಿರುವ ೨೩ ಮತ್ತು ೪೪ನೇ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳೆರಡನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡು ಏನಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು. ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವುಗಳು ನಿಮಗೆ ಜಿಫಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದಂತ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿನಾಕಾರಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈಗ ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೫೦ ಪ್ರೈಮರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ೧೨,೧೫,೦೦೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಆಪ್ತರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಣ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೈಮರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕು ಈ ೫೦

ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಈ ಹಣವನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಪಡೆದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಶೇಕಡ ೨ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೂರು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಇದೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೋಆಪರೇಷನ್ ತತ್ವವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಇದ್ದರೆ ಇವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ನಮಗೆಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ ಇದುವರೆಗೂ ಸಹಕಾರ ಈ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರವರಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರ ಬೆಂಬಲಿಗರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಮಖಂಡಿಮಠರವರು ಯಾವ ನೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ್ ಕಮಿಟಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಬ್ಬರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕಸಾರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂಕೂಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಬಬ್ಬರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಒಂದಾಗಿ ಹಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರೇ ಹಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಇವರಿಂದ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟಗಳು ಜನರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ ಎಂದು. ಇವರನ್ನೇ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೇ ? ನಾವೆಲ್ಲ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗನೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ತಂದಿದ್ದೆವು. ಇವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ನೀತಿ ತಪ್ಪುವ ಜನ ಇವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಸಹಕಾರದ ನೀತಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆಲ್ಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ರೀತಿಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬಹುದು.

7-30 P.M.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :—ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ :—ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಪೋಸ್ಟು ಶ್ರೀ ಜಮಖಂಡಿ ಮಠರವರು ಇದ್ದಾಗ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು ಮತ್ತು ಇವರನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಇವರಿರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯವು ಹಾಗೂ ನೀತಿಯೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಡಿಮಾಂಡು ಉಳಿ ರಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿಂಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚೀರ್ಮನ್ರವರು ಎರಡು ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮೆಟರ್ನಿ ಡಾಕ್ಟರಿಗಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿಂಗು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರ ಬಿಲ್ಲಿಂಗಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೂಡ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಫಾರಸ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆಬರಹುದು ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರೇ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಪ್ರಾರಂಭ ವಾದಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಒತ್ತಾಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರೈವೇಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಒಂದು ಪೋನ್ ಮೆಸೇಜನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರೈವೇಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹೀಗೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರೈವೇಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳೂ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ೨.೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜನರು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದು ಬಹು ಗಂಭೀರವಾದ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಬಂದಿರುವ ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶಿವ ಶಿವಾ, ಇನ್ನು ಏನು ಜನ್ಮಗಳು ಎತ್ತಿ ಬಂದರೂ ಇಂತಹ ಜನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ನಿಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಜನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿಬೋಗಲೆ (ಕಾಗವಾಡ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅಡಿಪಾಯ ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೀಗೆ ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ನಮ್ಮ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವರು ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಜವಾಬು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ರಕ್ಷಣೆಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಜವಾಬು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಂಹಾಪಲೋಕನ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ(ಹಣಕಾಸು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯುವಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಸಚಿವರು):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪೂರಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಾಡಿಕೆ ಯಾದವು, ಸರಕಾರ ಪೂರಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತರಕೂಡದು ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮೊದಲೇ ತಂದಿದ್ದರೆ ಇದು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಇದೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ಸಲ ಬರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಯೇ ಆಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವಾತವ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಪೆಂಡಿನ್ಸ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಇದರ ಒಂದೊಂದು ವೆಸೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಇದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸರಕಾರ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಾಲಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಇತಿಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲ ಇದೆ. ನಿಜ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಒಡಜಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಲ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳ ಜವಾಬುದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ನಾವು ಒಬ್ಬರೇ ಸಾಲ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಸಾಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವೂ ಸಾಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವಾಗ ಇರತಕ್ಕ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಕಾದಷ್ಟು

ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಸಾಲವನ್ನು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ. ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಘಗಳು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಘಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಟ್ಟ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರುವವರೇ ಆರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರ ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಬರುವ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಇದ್ದೇವೆ.

ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಗಿ ಅದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಾವು ಕೊಡದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಭದ್ರಾ ಮಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು 31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರವೇನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ 31 ಲಕ್ಷ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಹಾಲಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟಿನವರು ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಇನ್ನು ಆ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟಿನವರು ತಮ್ಮ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಹಕಾರ ನೂಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಅರಿತುನುಡಿತ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರ ವಿಸಮಯ ನಡೆಸಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಯಿತು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಅದರ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಕರೂ ಅಲ್ಲ, ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತತ್ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರಾಧಾರವಾದವು.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ. 20 ರ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಬೇಕೆಂದೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಡೆಲಿಗೇಷನ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೇನೂ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ 31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೇನೋ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಮೇಸೇಜ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಆ ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಬೇರಾವುದಾದರೂ ಬಾಬಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಿತ್ತೆಂದು ಕೆಲವರ ವಾದ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತರುಣರು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರ ವಿಜ್ಞಾ ಹಾಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಿಲ್ಸ್ ಸಪ್ಲೈ ಡೆರಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 031 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗ ಆ ಮೊಬಲಗಿನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಹೆಡಿಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಮಿಸ್‌ಕ್ಯಾಸ್‌ಟಿಕೇಷನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದದ್ದು ಬೇರೆ ಬಾಬಿಗೆ- ಅಂದರೆ ಮಿಷನರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ. ಅದು ಆಗ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಈಗ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತಂದಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಬಾಬಿ ಅಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ)

ಇನ್ನು ಬೆಡ್ಡಾ ಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪೇಪರ್ ಫಿಲ್ಮ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳ ಇರುವುದು ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಅದರ ಅರ್ಚಿಕಲ್ ಆಪ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ನಾಮಿನ ಆಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಂಪನಿಯೊಳಗೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನವರು ಇರುವುದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾರಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಾಕಿವೇರುಗಳು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ. ೧೦-೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರದ ಷೇರು ಯಾರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹತ್ತಿರವು ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಷೇರನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಿಮೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಾ. ಯಾವರೀತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಯವರು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಷೇರುಗಳು ನಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾರಬಾರದು ಎನ್ನುವುದರ ನಮ್ಮ ನೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ:— ೧,೬೦,೦೦೦ ಷೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗಿಂತ ೭೦ ಸಾವಿರ ಷೇರುಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ:— ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಷೇರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬೇರೆಯವರು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಿಕ್ವಾಪಟ್ಟಿ ರೇಟ್ ಹೇಳಿದರೆ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎನು ಕಾರಣ, ಯಾರ ಮೌತು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ಎನ್ನುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬರಬಹುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಏಕೆಮಾರಬೇಕು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅರಕೇರಿ ಅವರು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಯಿಂದ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ತಂದು ಹಂಚಿದರು. ಈ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಪುನಃ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾವು ೨೦ ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೨೦ ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಕಳೆದ ಸಲ ನಾನು ಬೋರ್ಡಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಆಧ್ಯಕ್ಷರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದೆ, ಒಂದು ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಆಗಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ತಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪೂರಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿವರವಾದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಶನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬಿನ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಮುಂದುವರಿದು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಹಣವೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗತಕ್ಕ ಹಣವೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಲೋನುಸೇರಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಣವೆಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ೨೬,೪೪,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಣವಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೆಂಬಾಯಿತು ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಿಟ್ಟು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವರೀತಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತಾದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಕಂ ೨೦೦-೨೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಕಂ ಮಾಡಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಬದಲು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಹುಟ್ಟು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿವರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ವಿವರ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ನಾನು ಇನ್‌ಸೈನ್‌ಸಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರದೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ:—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಇದ್ದರೂ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವಷ್ಟು ಹಣ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ:—ಯು ಆರ್ ವರೇಡ್ ಎ ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ:—ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯತ್ನದಿಂದಲೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡೆ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ...

SRI H. SYDDAVEERAPPA:—The Hindu is a super paper. What it has stated is that you are worried about the performances of the planned programmes. Sri Ramakrishna Hegde is the most worried man", it has stated.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE:— May I tell my esteemed friends here that even in the worst situation I have learnt to be always cheerful and there is no point in getting depressed. But I do not say we have been completely out of woods. What I say is that we can successfully implement our Forth plan programmes.

8 00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ:— ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಒಮರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇರುವಾಗ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಿಲನ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ನಮ್ಮ ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ೧೫ ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಇದನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬರುವವರಿಗೆ ವಿನಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :—ಮುಂದೆ ಯಾರೇ ಬರಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೇ ಎನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಎರಡು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಅದ್ವೈತೀಯ ರಿಪಾರ್ಟ್ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನದೂ ಪರ್‌ಫಾರಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸೆಷನ್ ಹೊತ್ತಿ ಗಾದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :—ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :—ಭದ್ರಾವತಿ ಪೇಪರ್ ಮಿಲನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗ ಪ್ಯಾಫಿಟ್ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಭದ್ರಾವತಿ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪೈರೇಟ್ಸ್ ಕಪಾಸಿಟಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಅಷ್ಟು ಕಪಾಸಿಟಿಯಲ್ಲೂ ಆ ಮಿಲರ್ ವರ್ಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಈಗ ಬರುವ ಲಾಭವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಬೇರೆ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಯುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಲಾಭ ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಪೇಪರ್ ಪ್ರೆಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಲಾಭಬರುತ್ತದೆ ಇದೆಯೇ ಎನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರಬೇಕಾಗತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಈಗ ಆ ಮಿಲರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ತೃಪ್ತಿಪರವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ :—ಈಗ ಕಾವೇರಿ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂಗೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ಗೆ ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ನಜವಾದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಂದೆ ಫುನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಸೀರಿ :—ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ೨ ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಮೆಂಬರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಾಲಿ ಇದ್ದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ೨ ಪರ್ಸೆಂಟು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನ ಯಾವ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಿ ಸೋಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವುಗಳಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ೨೫೦ ಹುಡುಗರು ಜಪಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಸಿಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ದರಲ್ಲಿ ದಡ್ಡರು, ಅನ್ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿ ಅಂತಹವರನ್ನು ೧೨೦ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹರಿಜನರು ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ನೀವು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ದರಲ್ಲಿ ಯಂಗ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಅಣೇಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ವಿತರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ :—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ಅಷ್ಟೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಅದು ಸರಿಯೇ ಅದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :—ಅವರು ಪಾತನಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಇದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟ ತಕ್ಕಂಥಾದು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೊದಲು ೨-೩ ವರ್ಷ ಅದರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಕವರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಾವು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಡಿಸರ್ವಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಹವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರು ಭದ್ರಾವತಿ ಪೇಪರ್ ಮಿಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರಬೇಕೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಆಗ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಆ ಕೆಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಲಾಭ ಹೆಚ್ಚು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ ಅದರಬೇರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾನವಾದ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಢವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸೇರಿಯವರು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ೭೦ ನೋಡಲು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮತವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪೇಪರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆ ಪೇಪರ್ ನೋಡಿದರೆ ರಣಭೇರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ೨-೩ ತಿಂಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ೩ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಅದರ ಸಂಪಾದಕರು ನನಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಎವೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಆಧಾರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದರು. ಆ ಲೆಟರನ್ನು ಹೋಮ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಮ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇಟಿ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ೨-೩ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ೨-೩ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಮುಂದೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಡಿಟೇಲ್ಸ್ ಕೊಡಲಿ. ಅವರಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಇರಲಿ ಅವರು ಉಗ್ರವಾದ ತಪ್ಪುತ್ಪರಾಧಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಅಂಶ ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧ ಅಂತಃ ಕರಣದಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಫೇವರಿಟಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ಇದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದು ಬರಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಬಂದಿರುವ ಆಲೋಪನೆಯನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ಯವರು ಬೇಕಾದ ಫೈಲನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆರೋಪ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ :— ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆವು. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಇಂದು ಅದೇಕೆ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರಲಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :— ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು, ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಬರುವ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರುತ್ತೇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ.

SRI B. P. GANGADHAR :— A defamatory statement is made against the Chief Minister. What action has the Government taken against the person concerned? Otherwise, people will presume that that statement is true.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ :—ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Now I shall put the demand to vote.

The question is :—

"That further sums not exceeding the amounts as shown in respect of Demands Nos. 9, 17, 21, 23, 26, 27, 30, 33, 38, 44, 48, 53 and 54 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st of March 1971."

THE MOTION WAS ADOPTED.

As directed by the Chair the motion for demands for Grants adopted by the House are reproduced below.

DEMAND NO. 9—PARLIAMENT, STATE/UNION TERRITORY LEGISLATURE

18. Parliament, State/Union Territory Legislature.

"That a further sum not exceeding Rs. 14.85,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of Parliament, State/Union Territory Legislature."

DEMAND No. 17.—EDUCATION.

28. *Education.*

"That a further sum not exceeding Rs. 200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Education'."

DEMAND No. 21.—RURAL DEVELOPMENT

32. *Rural Development.*

"That a further sum not exceeding Rs 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Rural Development'."

DEMAND No. 23—CO-OPERATION

34. *Co-operation.*

"That a further sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Co-operation.'"

DEMAND No. 26—LABOUR AND EMPLOYMENT

38. *Labour and Employment.*

"That a further sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Labour and Employment.'"

DEMAND No. 27—MISCELLANEOUS SOCIAL AND DEVELOPMENTAL ORGANISATIONS.

39. *Miscellaneous Social and Developmental Organisations.*

"That a further sum not exceeding Rs 13,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Miscellaneous Social and Developmental Organisations'."

DEMAND No. 30.—IRRIGATION—(NON-COMMERCIAL)

44. *Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Work,
(Non-Commercial).*

"That a further sum not exceeding Rs. 18,03,204 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971 in respect of 'I.N.E. and D. Works (Non-Commercial)'."

DEMAND No. 33.—FAMINE

64. *Famine Relief.*

"That a further sum not exceeding Rs. 2,00,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Famine Relief'."

DEMAND No. 38.—FOREST

70. *Forest.*

"That a further sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Forest'."

DEMAND No. 44.—INDUSTRIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT

96. *Capital Outlay on Industrial and Economic Development.*

"That a further sum not exceeding Rs. 21,61,500 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of Capital Outlay on Industrial and Economic Development."

DEMAND No. 41.—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS

103. *Capital Outlay on Public Works.*

"That a further sum not exceeding Rs. 400 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Public Works'."

DEMAND NO. 53.—CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING

124. Capital Outlay on Schemes of Government Trading.

“That a further sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period 31st day of March 1971, in respect of ‘Capital Outlay on Schemes of Government Trading’.”

DEMAND NO. 54—ADVANCES AND LOANS.

Q Loans and Advances by State/Union Territory Governments.

“That a further sum not exceeding Rs. 2,44,07,021 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of Loans and Advances by State/Union Territory Governments’.”

MYSORE APPROPRIATION (No 4) BILL 1970—INTRODUCTION

GOVERNORS RECOMMENDATION.

MR. SPEAKER:—I wish to bring to the notice of the House that I have received the recommendation of the Governor for the introduction and consideration of the Mysore Appropriation (No.4) Bill, 1970. It is as follows:—

“Under Article 207 of the Constitution of India, I, Dharma Vira, Governor of Mysore, do hereby recommend that the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be introduced and considered by the Mysore Legislative Assembly.”

Introduction

SRI RAMAKRISHNA HEGEDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare) :—Sir, I beg leave of the House to introduce the Mysore Appropriation (No, 4) Bill, 1970.

MR. SPEAKER:—The question is: “That leave be granted to introduce the Mysore Appropriation (No. 4) Bill 1970.”

The Motion was adopted

MR. SPEAKER:—The leave to introduce the bill is granted.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE:—Sir, I beg to introduce the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970.

MR. SPEAKER:—The Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 is introduced.

Motion to consider.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE:—Sir I, beg to move that the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be taken into consideration.

MR. SPEAKER:—The Motion moved:

“That the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be taken into consideration.”

SRI D. B. KALMANKAR:—Sir I rise on a point of order. Rule 174(2) says that at any time after the introduction in the Assembly of an Appropriation Bill, the speaker may allot a day or days jointly or severally for the completion of all or any of the stages involved in the passage of the Bill by the Assembly and so on and so forth. Now, the Bill has been introduced and the Speaker has to allot a day or days for its consideration.

MR. SPEAKER:—The hon. Member has taken objection that the bill cannot be taken up today. I may bring to the notice of the Hon. House what happened in Lok Sabha. The Speaker, Lok Sabha, has said that in exceptional cases the Chair may allow Appropriation Bills to be introduced, considered and passed the same day. Besides the Business Advisory Committee has taken the decision that this bill should be completed today. The recommendations of that committee were placed before the House and accepted. So, it is a decision of the House. Therefore, I do not find there is any force in the point of order.

MR. SPEAKER:—The question is—

“That the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be taken into consideration.”

The motion was adopted.

MR. SPEAKER:—The question is—clauses.

“That clauses 2 and 3 do stand part of the bill.”

The motion was adopted.

Clauses 2 and 3 were added to the bill.

MR. SPEAKER: The question is—

“That the Schedule do stand Part of the Bill.

The motion was adopted

The Schedule was added to the Bill.

MR. SPEAKER:—The question is—

“That clause 1, the long title and the enacting formula do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 1, the long title and the enacting formula were added to the Bill.

Motion pass

SRI RAMAKRISHNA HEDGE:—Sir, I beg to move that the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be passed.

MR. SPEAKER:—The question is—

“That the Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1970 be passed”

The motion was adopted.

MR. SPEAKER:—I want to profoundly thank the hon. Members for having shown such an exemplary sense of endurance by sitting as late as this hour.

CALLING ATTENTION TO MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

Re: treatment given to Land Grab Satyagrahis in Shimoga and other jails in the State.

SRI M. NAGAPPA:—Sir, I call the attention of the Chief Minister to the treatment given to land grab Satayagrahis in Shimoga and other jails of the State.

SRI MANIK RAO PATIL (Deputy Minister for Home). Sir,

140 Prisoners were confined in District Jail, Shimoga and 100 Prisoners in the Central Jail, Bangalore on account of their transfer from Shimoga Jail on 26-9-1970 in connection with the land grab movement as on 28-9-1970.

(Sri MANIK RAO PATIL)

2. In case of these S.S.P. Sathyagrahis, no classification has been made by the Courts;

3. So far as the prisoners in connection with the fake note cases are concerned one prisoner by name Chinnaswamy Reddy sentenced to R.I. for 10 years in Madras and 5 years in Bellary and now facing a trial before the Court of Sessions at Shimoga, has been classified as 'B' Class prisoner by the Court and the Orders of the Court have been complied with.

4. Representations from Sriyuths B. Dharmappa, B.S. Chandrashekar and others confined in Central Jail, Bangalore have been received requesting to treat the land grab satyagrahis as political prisoners. This request is under examination in consultation with the Dputy Commissioner, Shimoga.

* ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ :— ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಇಂತಹ ಪ್ರಿಸನರ್ಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಲ್ಸ್ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವುದು ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

SRI. MANIK RAO PATIL:—Government have no power to classify any prisoner unless the courts recommend. There are the District Magistrates to classify the prisoners.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ :— ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನು?

SRI. MANIK RAO PATIL:—Since the Prisoners have requested to classify them as 'B' class Prisoners, we have referred the matter to the District Magistrate.

SRI. B.B. SAYANAK:—Has it come to the notice of the Government that there is special food given to the satyagrahis?

SRI. MANIK RAO PATIL:—That might be the hon Members's view.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ :— ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು (ಬಿ) ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ?

SRI. MANIK RAO PATIL:—This convict has been convicted in Madras and he has been sent to Bangalore. The court has recommended 'B' class for him which the Government has accepted. Government as such has no power to classify.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ:—ಈ ೧೦೦ ಜನ್ಮಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಜೈಲಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಾರಣ ೧೦-೧೪ ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ೧೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

SRI MANIK RAO PATIL:—It is not a correct fact..

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ:—ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅಂತ ಅನ್ನುವವರು ರೆಪ್ರಸಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ?

SRI MANIK RAO PATIL:—We have denied this charge.

Re:—strike by the students of Ayurvedic colleges.

† SRI Y. RAMAKRISHNA (MINISTER FOR HEALTH):—The Mysore Stat Indian Medicine Degree Student's Association, Mysore, served a Demand Notice dated 7th September 1970 on the Principals of the Government College of Indian Medicine at Mysore and the Government College of Indian Medicine (Sri Jayachamarajendra Institute of Indian Medicine), Bangalore, and the Assistant Director of Indian Medicine, Directorate of Health and Family Planning Services, Bangalore, stating that they had started a Satyagraha for fulfilment of their demands by the Government. The House Surgeons of Sri Jayachamarajendra Institute of Indian Medicine, Bangalore, also issued a Notice dated 14th September 1970, making similar demands. On 23rd September 1970, the students of B. S. A. M. Degree Course in Bangalore, submitted another representation to Government intimating their decision to go on an indefinite strike with effect from 24th September 1970 making certain new demands.

The Director of Health and Family Planning Services, met the students in the College of Indian Medicine, Bangalore, on 25th September 1970 and discussed with them their demands. on 26th September 1970, Government decided to concede the demands of the students like enhancement of stipend from Rs. 100/to Rs. 150/p. m. in the case of graduates, increase of bed strength in Mysore Ayurvedic Hospital, admission of the extra 33 D. A. M. students to the extended B. S. A. M. Course in Mysore and for provision of facilities to the students to study in Sanatorium, Epidemic Hospital, Mental Hospital, and Dental Training etc.

As regards the demand for changing the name of the course from 'B. S. A. M.' to B. A. M. & S'. It may be stated that the B. S. A. M. Course was started as per the recommendation of the Shuddha Ayurvedic Education Board, appointed by the Government of India, Ministry of Health. There is a syllabus for this and the course is being run accordingly in the three Universities in the State i. e., Bangalore,

(Sri RAMAKRISHNA)

Mysore and Karanatak. (In Mysore University only recently the name of the course was changed to B. A. M. Course and it is learnt that they are adopting the original nomenclature of BSAM to be on par with the course running in other Universities in the State). It is in the interest of the students themselves that the course should be named as B, SAM so that the Degree qualifications which they acquire may get recognition in other parts of the country enabling them to practice after graduation wherever they want. However, the question of changing the nomenclature of the course and also inclusion of modern medicine in the course demanded by the students is left to the Board of studies of the Universities.

As regards the demand for a separate department, Government is of the view that this is not possible now in view of the need for around economy in Governmental expenditure. However, Government have decided to revive the post of Joint Director (Special Systems) who will be in sole charge of the subject of Indian Medicine and will be responsible for the development of the department of Indian Medicine. It is proposed to fill up this post by a well qualified experienced man in Ayurveda by open recruitment, calling for applications on an All India basis.

As regards pay scales for BSAM graduates, the question is under examination. The first batch of the Ayurvedic Graduates under the BSAM extended course is yet to come out after completion of the House Surgency.

The Students at Bangalore College called off the strike from 26th September 1970 after issue of the orders of Government referred to above. However, during the period from 26th September 1970 i. e., from the day of calling off the strike upto 11th October 1970 the students did not attend the classes probably because there were holidays declared by the University. Again on 11th October 1970 the students have put forth certain new demands. These demands relate to the inclusion of modern medicine in their curriculum, changing the name of the course to BAM & S AND Starting of December batch for failed students. As already explained above the question of inclusion of modern medicine and change of nomenclature are for the Board of studies of the concerned Universities. Likewise, the demand for the starting of December batch for failed students is to be considered by the Board of studies of the University.

The major demands of the students have already been considered by Government. The students should now give up the agitational approach and attended their classes.

I take this opportunity to bring to the notice of this august house that Government are committed to develop Ayurveda and the

Ayurvedic Institution to the extent the funds are available. Very recently sanction has been accorded to the construction of the building of the College of Indian Medicine in the premises of the Sri. Jayachamarajendra Institute of Indian Medicine at a cost of Rs 13/- Lakhs. Sanction has also been accorded for the improvement and extension to the buildings of the Government College of Indian Medicine Mysore at a cost of Rs. 3.87 Lakhs. Scholarships are sanctioned to students. Grants are being paid to private Ayurvedic Colleges and to the Local Bodies for running Ayurvedic dispensaries according to the grant-in-aid rules. Schemes for research in Jaundice at Bangalore and in the fundamental principles of Ayurveda at Mysore have been undertaken and some of the officers have been deputed for post-graduate courses in Ayurveda outside the state.

Instructions have also been issued to the state Director of Health and Family Planning services to collect manuscripts and literature available in Ayurveda from whatever source they are available, so that arrangements may be made for getting them published for the spread of Ayurveda. Government therefore hope that the Ayurveda Graduates will avail of the existing facilities.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ:—ಈಗ ಲಿ ೩೦. p. m. ಆಯುರ್ವೇದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ಅರಸೀಕೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಐದು ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಒಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂಥ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಇದೆ. ಅಲೋಪತಿಕನವರಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದದವರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇಂಪ್ಲಾಂಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:—ಅಲೋಪತಿಕ್ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡೆಂಟ್ ಐದುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ ನಮಗೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ:—ಈ ಆಯುರ್ವೇದದ ಬಗ್ಗೆ ತಾರೀಕು ೨೫ನೇ ನವಂಬರ್ ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ? ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಉಪವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀವೆ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಯಾವ್ಯಾವ ಡಿಪ್ಲೊಮಾಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಸರ್ಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಾದ್ದು. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಸಾ ನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಅಹತ್ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ನುರಿತಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಂತಹವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆ ಸಿಗಲಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೊರಗಡೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ಜಮೀನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಬಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ:— ಅದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮೊದಲನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅವರು ಬಿ. ಎ. ಎಂ. ಎಸ್. ಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಅಲೊಪತಿಕ್ ಹೌಸ್ ಸರ್ಜನ್ ಗೆ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಆಯುರ್ವೇದದ ಡಾಕ್ಟರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ:— ಈಗ ಮೊದಲನೆಯ ಬ್ಯಾಚ್ ನವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಅಲೊಪತಿಕ್ ಹೌಸ್ ಸರ್ಜನ್ ಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನೇ ಆಯುರ್ವೇದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹೇಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ:— ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನೀವು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಶಯ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪ ಬಹುದು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ವಿಪರೀತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ — ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಹಮೀದ್ ಷಾ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಏಕೆಂದರೆ ಐದಾರು ಜನರು ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಸಹ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್ ಮಠ ಅವರು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ:— ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಅಲೊಪತಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಜರಾತ್ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಸಿಗದೆ ಐ ಎ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಯುರ್ವೇದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪದವಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನೇ ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಕಾಲ್ ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಬಂದು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗೆ ನಾನು ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್ ಮಠ:— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸುಮಾರು ೩ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಅಂತಹವರು ಯಾರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಇರುವುದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ, ಆಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಇರುವುದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವವರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುವುದು ? ಅವರು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಂತಹವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಗ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ :— ತಾವು ಮೊದಲು ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಆಗ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ :— ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ಅಷ್ಟು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು, ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಯಾರೂ ಇಂತಹ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಓಗಿರುವುದರಿಂದ, ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಲ್‌ಮತ್ :— ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆಗ ಅವರ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ೫೦೦ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ :— ಜನಗಳು ಕೇಳಬೇಕು. ಆಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ :— ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುವಂತದ್ದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಈಗ ೮೦೦ ಆದರೂ ಇರಬಹುದು, ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕುಟಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಯುರ್ವೇದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೂಡ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ :— ಅವರ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ, ಅಲೋಪತಿ ಇದ್ದವರನ್ನು ಜ್ಯಾಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ :— ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲೆವೆಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಡ್ಯಾಕ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ :— ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

SRI B. B. SAYANAK :— Has it come to the notice of the Government that in Maharashtra B.A.M.S. Course has been abolished ?

SRI Y. RAMAKRISHNA :— I am not aware of it sir.

MR. SPEAKER :— The last item in the agenda will be included in tomorrow's Agenda. Now, the House will stand adjourn and meet at 1-00 P.M. tomorrow.

The House adjourned at Forty Five Minutes past Eight of the clock to meet at One of the Clock on Saturday the 17th October 1970.